

VOORWOORD

Een buitenstaander die voor het eerst met het Christendom in aanraking komt, zou vanuit de huidige literatuur ongetwijfeld afleiden dat twee sterke machten worstelen om het oppergezag, de ene goed en de andere kwaad, en dat de kwade niet alleen nu de overhand heeft, maar eeuwig zal zegevieren over de goede. Slechts een zeer klein gedeelte zal worden gered uit de greep van de kwade.

Een gelovige kan echter door geloof zien, dat het huidige kwaad in de wereld met de Schriften in overeenstemming is, en een essentieel bestanddeel van Gods plan vormt, en het bovendien de enige weg is die naar de hoogste zegen leidt, voor onszelf, voor het menselijk ras, als ook voor de gehele schepping. Mogen we biddend de noodzaak van het kwaad als achtergrond voor de tentoonspreiding van Gods grootste luister en onze blijvende verheerlijking van Hem vatten. Slechts dan zullen we bereid zijn om met dankbare harten alle beproevingen en tragedies in het heden, die Hij tot ons zendt, te verdragen.

De gehele mensheid moet leren beseffen wat God voor hen betekent door een feitelijke ervaring van wat het wil zeggen om zonder Hem te zijn. Dan zullen ze in staat zijn om Hem zonder reserve de uitingen van hun harten te geven. Dan zullen ze het waarderen wanneer Zijn gerichten voor altijd alle onrecht recht zetten en alle kwaad uitbannen, door het lijdende Offer waarin Hij heeft voorzien.

De volgende verhandeling gaat niet alleen over het probleem van het kwaad, maar ook over de zogeheten “verantwoordelijkheid” van de mens¹ voor zijn kwade daden. De verwarrende denkbeelden over dit onderwerp zijn grotendeels te wijten aan een gebrekkig onderscheidingsvermogen tussen onze verhouding tot God en die tot onze mede-schepselen. Door redeneren en concluderen worden menselijke elementen op goddelijke overgedragen, omdat de meeste mensen geen juist inzicht hebben in de waardigheid die de Godheid toekomt.

Er bestaat een groot verschil tussen het doel van menselijk recht en

¹In het tweede deel van dit boek dat “Het Richten van God” heet.

het doel van Gods gerichten. Mensen moeten de samenleving beschermen door laakbare leden eruit te verwijderen, hetzij tijdelijk door gevangenschap, hetzij definitief door de dood. Goddelijk richten heeft een geheel ander doel. Het moet Gods rechtvaardigheid onthullen, als basis voor Zijn liefde, door het plaatsen van een juiste straf op alle onrecht. Een wezenlijk probleem hierbij is onze menselijke kijk op de betekenis van het goddelijk richten in het algemeen. We zijn geneigd om het slechts als straf te zien, die wordt opgelopen door verkeerd te doen. Maar Gods gerichten zijn corrigerend; ze zetten zaken recht. Hij behandelt zondaars gedurende een korte tijd van gericht om hen volkomen voor te bereiden op de uiteindelijke eindeloze vereniging met zowel hun medemensen als met Hemzelf. Het doel van Zijn gerichten is niet om de zondaar kwaad met kwaad te vergelden, en hem eindeloos te doen lijden voor zijn slechtheid, maar eerder om hem te corrigeren en alle belemmeringen voor het genieten van Zijn gezelschap weg te nemen. In veel gevallen kan dit zwaar lijden inhouden, maar, wanneer het vergeleken wordt met de vruchten die daaruit voortkomen, worden we herinnerd aan de *lichte* kwellingen van de apostel Paulus, die erg zwaar waren, en desondanks hun gewicht verloren vergeleken met de eeuwige heerlijkheid waartoe ze de inleiding waren. Inderdaad, Paulus' heerlijkheid was beperkt tot de eonen, terwijl de verzoening van Gods vijanden bij de voleinding eindeloos zal zijn.

Bijna allemaal zijn we kortzichtig. We zien de gerichten, maar we realiseren ons niet dat ze slechts een deel van Gods weg met de mensheid vormen en dat ze zeker niet het einde zijn. We verwarren de weg met het doel. Richten is Gods ongewone werk. Hij gebruikt het als voorbereiding op een heerlijke voleinding. Het maakt niet uit wat er met een ongelovige gebeurt, of hij nu sterft als gevolg van zonde, of door direct ingrijpen van God, of hij in de buitenste duisternis wordt geworpen of in het Gehenna, *dit* is niet het *einde*. God bereikt Zijn *doel* niet in welke van Zijn disciplinaire maatregelen dan ook. Deze bereiden Zijn schepselen er slechts op voor. Laten we daarom het proces niet met de uitkomst verwarren.

Hoewel God niemand “verantwoordelijk” zal houden voor zijn kwade en slechte daden, zullen allen *rekenschap* over zichzelf geven bij de twee grote keerpunten van de eonen. Voor de ongelovigen zal dit plaatsvinden voor de grote witte troon, nadat de huidige aarde weggevaagd is. Daar

zullen ze worden gericht overeenkomstig hun daden. De gelovigen worden gewaarschuwd in Romeinen 14:12; “Ieder van ons zal rekenschap geven voor zichzelf aan God”, want wij allen zullen worden gesteld voor het podium², gewoonlijk genoemd “rechterstoel”. Dit zal gebeuren tussen de kwade en de goede eonen, voor de gelovigen in Israël in voorbereiding op het Koninkrijk op aarde, voor de leden van het lichaam van Christus voorafgaand aan hun dienen in de hemelse gewesten. In het kort, *rekenschap geven* volgt op het huidige bestaan van de mens in ellende en vernedering, en gaat vooraf aan zijn toekomstige leven in heerlijkheid en geluk.

Er wordt erg weinig gezegd in de Schriften over Gods doel totdat Paulus de draagwijdte van Gods Woord compleet maakt met zijn latere openbaringen. Toespelingen zijn er altijd geweest waardoor harten die op God waren afgestemd met grote verwachting waren gevuld. Maar pas toen het heldere licht van Gods genade van achter de wolken van zonde en wet vandaan kwam, om de diepste schuilhoeken van Gods immanente liefde aan de meest onverdienende van het menselijk ras te onthullen, pas toen de waarheid voor het heden bekend was gemaakt, trok God de sluijer over de toekomst volkomen opzij, en gaf ons een helder en onbewolkt uitzicht op Zijn uiteindelijke doel. Zodra we ons hierin verheugen zal alle voorafgaande openbaring aangaande dit thema zijn als het gordijn van de tabernakel dat eerder de volle kracht van de Shekinah³ heerlijkheid schijnt te verbergen dan te onthullen.

De artikelen van deze verhandeling over het probleem van het kwaad, gericht en verantwoordelijkheid, werden geschreven gedurende een periode van vijf-en-twintig jaar en werden oorspronkelijk gepubliceerd in ons tweemaandelijks tijdschrift *Unsearchable Riches*. (Onnaspeurlijke Rijkdom).

²Grieks: bêma

³Gods aanwezigheid (in het heilige der heiligen)

Opmerking van de vertaler: Men moet zich er rekenschap van geven dat de gebruikelijke oorspronkelijke Bijbelvertaling binnen dit boek die van de King James Authorized Version is. Hoewel onze Staten-Vertaling in veel gevallen vergelijkbaar is qua behandelde problematiek is dit niet zonder uitzondering zo. Er is gepoogd om de problematiek in een vergelijkbare Nederlandse over te zetten met behulp van bestaande Nederlandse Bijbelvertalingen, maar dat was helaas niet altijd gemakkelijk.

karakter volkomen afhangt van de relatie die zij onderhoudt met degene die erin betrokken zijn en met Gods onderliggende opzet. Een daad kan tegelijkertijd volslagen Gode vijandig zijn en toch de opzet van God vervullen. Degenen die haar plegen kunnen, in een ondergeschikte zin, beslist *niet* “van God” zijn en toch kan de daad zelf, in de diepste zin, absoluut en zegenend “van God” zijn.

ondanks dat het niet direct van God was.

De gezegende waarheid die we aan het licht willen brengen is dat, wanneer we de grootste zonde van Satan beschouwen, het in volkomen overeenstemming met de feiten zal blijken die we al hebben verzameld over de intrede van zonde. Op Golgotha maakte Satan zijn grootste fout. *Maar deze zonde is, in Gods handen, het correctiemiddel van alle zonde.* Satan, de allergrootste zondaar, speelt, in zijn allereerste daad van zonde, de rol van de priester in het slachten van het Offer dat alle zonde vereffent en afdoet.

Satan probeerde *bewust* de Zoon te vermoorden. De mannen van Israël maakten echter *bewust* plannen om de Messias te vermoorden. Hun gericht moet hierop gebaseerd zijn. Maar werkelijk en absoluut voerden ze de opzet van God uit! Zie hier de wonderbare wijsheid van God. Slechts Eén deed bewust Zijn wil. Hij bad “Niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!” Maar alle anderen voerden juist door hun tegenspel Zijn vastbesloten raad uit! (Luk. 22:42).

Het kruis is het grote correctiemiddel dat uiteindelijk zal leiden tot de afschaffing van de zonde. Maar het is veel meer dan dat. Het is de diepste onthulling van goddelijke liefde te midden van de grootste tentoonstelling van menselijke en Satanische haat en het doet niet alleen de zonde weg, maar maakt van deze uitwerking ten volle gebruik voor de onthulling van Gods liefde. Al Satans raffinement en haat was gericht op Golgotha. Zonder dat zou er geen kruis geweest zijn, geen schande, geen smaad. En zonder deze zaken zouden we nog steeds een onbekende godheid dienen, en een verontwaardigde God gunstig proberen te stemmen.

Ik zoek geen excuus voor Satan en voel geen sympathie voor zijn vreselijke vergrijp, toch ben ik tegelijkertijd genoodzaakt God vanuit de diepste diepten van mijn wezen te danken voor die meest afschuwelijke van alle vergrijpen, Satans allergrootste zonde. Als we om ons heen kijken en de donkere stroom van zonde zien die mensen meevoert naar de vernietiging, raken we in verwarring en onze filosofie faalt om de plaats ervan in Gods opzet te verklaren. Maar wanneer we onze blik scherpstellen op het grote oerbeeld van alle zonden, het kruis van Christus, worden de donkere wolken uit elkaar gescheurd en valt een goddelijk licht op het toneel dat onze vragen beantwoordt, onze harten tevreden stelt en onze God verheerlijkt. We zien hoe een enkele daad vele aspecten kan hebben, en dat het morele

1

KWAAD EN ZONDE

De fundamentele waarheid van de goddelijke openbaring, dat *alles uit God is* (Rom. 11:36) vergt zoveel van het geloof van het Christendom dat mensen het instinctief verwerpen, hun ongelooft excuserend op grond van het feit dat het weerzinwekkend is voor hun geestelijke natuur. Ze proberen het te omzeilen door de duivel de bron van alle kwaad te maken, ze vertellen ons echter niet hoe de vijand het kon laten ontstaan zonder dat de kracht of het vermogen hem door zijn Schepper gegeven werd.

We sympathiseren van harte met het motief van hen die ervan terugschrikken om het kwaad met God te verbinden, omdat we gemerkt hebben dat hun opvatting van het kwaad zodanig is dat ze Gods heldere uitspraken erover niet kunnen geloven, maar Gods Woord moeten aanpassen aan hun misvatting. Het is daarom absoluut noodzakelijk, om de Schriften, wat dit onderwerp betreft, nader te onderzoeken.

Er zijn vele passages in Gods Woord die de grote waarheid uitdragen dat alle dingen — de kwade zowel als de goede — hun bron vinden in de ene en enige God, Die alleen kan doen ontstaan. Waar komt het lijden van de schepping vandaan, het kwaad dat filosofen verbijsterd en wijzen verstomd heeft? Paulus schrijft dat de schepping niet vrijwillig aan ijdelheid werd onderworpen. Ze had hierin geen wil, of keuze. God onderwerpt haar tegen haar wil (Rom. 8:20). En de reden is niet ver te zoeken. Het is slechts tijdelijk. Het is in verwachting. Onze smart zal leiden tot een overweldigende heerlijkheid, waarvoor dit lijden essentieel is. De schepping is door bederf slaaf gemaakt met het oog op een vrijheid waarvan alleen diegene echt kan genieten die het tegendeel proefde.

De tegenstanders van deze waarheid hebben één opvallend punt gemeen, ze maken geen onderscheid tussen *kwaad* en *zonde*. We hebben de woorden van Jahweh Zelf aangehaald: “Ik ... schep het kwaad” (Jes. 45:7 s.v.), en onmiddellijk worden we beschuldigd te leren dat God de auteur van de *zonde* is. Nu, wij hebben de passage in Jesaja niet neergeschreven en evenmin is de profeet verantwoordelijk. Het is het woord van de Jahweh Zelf en Hij kon het weten. Sprekend over de materiële schepping, daagt Hij Job uit (38:4):

Waar waart gij, toen Ik de aarde grondvestte?

Vertel het, indien gij inzicht hebt!

Welnu, zou Hij kunnen zeggen tegen degenen die het ontkennen dat Hij het kwaad schiep, waar was gij toen het kwaad werd geschapen, daar gij weet dat Ik er niets mee te maken had? We bewonderen hun ijver voor God, maar we betreuren hun ontkenning van Zijn woorden. Wat veroorzaakt de verwarring die tot zo'n kwalijk misverstand leidt? We geloven dat het grotendeels in het gebrek aan onderscheidingsvermogen ligt. In plaats van te poneren dat de Schepper van het kwaad de Auteur van de zonde is, zijn wij er zeker van dat Hij *niet kan zondigen*. In de talen van de grondtekst worden kwaad en zonde duidelijk onderscheiden door middel van termen die op geen enkele wijze met elkaar verband houden. Onze vertalingen zijn slechts gedeeltelijk consequent, zodat er enig excuus is voor de verduisterde begrippen aangaande deze belangrijke onderwerpen. Met erg weinig uitzonderingen (Job 24:21; Ps. 41:8; 140:11; Spr. 12:21) ligt de Hebreeuwse stam *ro* ten grondslag aan de weergave *kwaad* (*evil*). Enkele weergaven ervan zijn: *breken, gevaarlijk worden, kwaal, kwalijk vergaan, mishandelen, ellende, onheil, gestreng, mishagen, verderf, boosheid*. Het bijvoeglijk naamwoord maakt deze verscheidenheid nog groter: *rampspoed, slecht, ramp, verderf, verdriet, treurig, zwaar, ongeluk, ellende, schandelijk, kwaadaardig, hartzeer, bitter, onheilbrengend, rampzaligheid, verkeerd*. Het mag duidelijk zijn dat zo'n verscheidenheid in vertaalwoorden ons niet zal helpen om een juist en eenduidig begrip van de werkelijke betekenis van deze term te vormen.

Wat is de precieze betekenis ervan? Dat kunnen we het beste ontdekken in passages als Ps. 2:9 waar het wordt weergegeven als *stukslaan*; of in Dan. 2:40, waar het vertaald wordt als *verbrijzelen*. Misschien komt ons woord *stukslaan* er het dichtste bij. In Daniël wordt het gebruikt met dezelfde betekenis als het Chaldeesche *dqq*: in stukken breken, of verpulveren. In de tweede psalm komt het overeen met *nphtz*, dat wordt weergegeven met in stukken slaan. In zijn letterlijke stam-betekenis beschrijft het het effect van ijzer, het hardste van de gewone metalen, wanneer dat wordt gebruikt om stuk te slaan en te vernietigen.

Het heeft niet de morele bijklank die wij er gewoonlijk aan verbinden. In de aangehaalde passage wordt het kwaad gedaan door de handen van de

8:33; Lucas 4:8; Matt 16:23).

Het geheim van Israëls afwijzing van hun Messias lag in Zijn aanklacht, "Julie zijn van je vader, de Tegenstander!". Zonder het te weten werden ze voort geleid door het meester-brein wiens poging om Christus te corrumperen voordat Hij Zijn bediening begon werd verijdeld. Nu Satan het volk tegen Hem heeft gekeerd, trekt hij zijn plan tot zijn grootste zonde — de moord op de Messias. Hij was een mensenmoorder van de beginne. Een mens kan in zijn hart een moordenaar zijn lang voordat hij werkelijk de daad pleegt. Zo ook was Satans daad het resultaat van zijn karakter. Het was altijd zijn bedoeling om zijn Rivaal naar de troon te doden (Joh. 8:40-44).

Het was geen toeval dat de naam "Judas" aan de verrader van onze Heer werd gegeven. Het was ook de naam van de natie, want ze waren allen opgenomen in de stam van Juda. We moeten niet vergeten dat zowel hij als zij werden voortgedreven door een ongeziene geestelijke macht die ze niet konden weerstaan. Judas vervulde zijn gemene plan niet totdat Satan in hem voer. De mensen die onze Heer kruisigden werden voortgedreven door een blinde impuls. Het sluwe, slimme komplot werd uitgewerkt door dezelfde die Eva tot de oorspronkelijke zonde van de mens leidde.

Satan is de zifter van de heiligen. Sommigen schijnen te denken dat hij hen niet kan raken en dat iemand die in zijn strik valt verloren is. Dat was niet het geval met Petrus. Om hem een nuchter oordeel over zichzelf te leren, laat de Heer Satan opzettelijk toe het kaf uit hem te ziften. Aldus vinden we de hoofdrolspelers in de grootste van alle tragedies, het kruis van Christus, onder het bestuur van een ongeziene, duistere geest, wiens duistere ontwerp ze verplicht zijn uit te voeren.

Wie ooit Gods gedachten betreffende zonde wil leren, doet er goed aan de mindere voorbeelden ter zijde te schuiven en de zonde der zonden te bestuderen, het doden van de Zoon van God. Dit draagt alle tegenstrijdigheden die ons verwarren in zich. Petrus klaagde de Joden ermee aan (Hand 2:36). Het was het werk van Satan (Gen 3:15). Het was het behagen van de Heer (Jes. 53:10). In een werkelijke zin was het het werk van mensen, hoewel ze pionnen van Satan waren. In een nog fundamentele zin was het de grootste zonde van Satan. Maar, in absolute zin, was het Gods daad, opgezet zelfs voor de daders maar bestonden. Vandaar dat het van God was

werkelijk nut te zijn in Zijn werk, zijn voldoende om het geweten in slaap te sussen van diegenen, die ontsteld en ontmoedigd worden door het vooruitzicht van een hard, vernederend pad in gemeenschap van een God, Die, in het geval van Christus, goed met kwaad scheen te beantwoorden.

Het onderwerp dat we hier behandelen is er een goed voorbeeld van. Hoevelen zullen deze pagina's lezen, overtuigd dat we de diepten van de waarheid hebben gepeild, doch terugschrikken van het pad dat de afkondiging ervan belooft? Kwaad zal de levens binnendringen van ieder van ons, ongewild en onwelkom. Ons lokt geen pad aan waarop geen schaduw van zijn aanwezigheid valt. Als een positie van kracht en invloed opengaat, dan haasten we ons niet om na te gaan aan wie we dat te danken hebben, maar verheugen ons eerder in het vooruitzicht grote dingen voor God en mens te volbrengen.

Hoe vaak zijn we niet teleurgesteld door de woorden, "Als we over deze dingen zouden spreken, zullen ons onze toekomstperspectieven worden ontnomen en zijn onze dagen geteld". Onze Heer werd de grootste gelegenheid en de hoogste eer aangeboden die ooit tot een sterfelijk mens kwam. Het alternatief was een Man van smarten te worden, bekend met verdriet, met het afschuwelijke hoogtepunt van het kruis. Toch overwoog Hij het geen moment. Hij wees het aanbod als een belediging af, en nam Zijn verachtelijke en teleurstellende weg op zich.

Toen Zijn afkondiging van het koninkrijk tot de crisis kwam dat de afwijzing ervan niet langer een vraag was, werd Hij bemoedigd door de sympathie van Zijn discipelen, in het bijzonder Petrus, die stoutmoedig zijn geloof uitsprak dat Hij de Messias was, de Zoon van de Levende God. Toen begon Hij hen de afschuwelijke tragedie te laten zien welke Zijn pad overschaduwde. Petrus, een en al sympathie, wilde daar niets van weten. En, kunnen we zijn gedachte niet begrijpen? Wat had de Heer gedaan om zo'n dood te verdienen? God behoorde Hem het koninkrijk te geven, niet het kruis! Maar onze Heer, die de tegenstand tegen Gods plannen herkende, en de laster van Zijn sympathieën, aarzelt niet om Petrus bij de grote Tegenstander zelf in te delen. Evenals bij de beproeving in de wildernis, werpt Hij alle gedachten aan ontrouw aan Gods liefde van Zich af, en gebruikt Hij voor Zijn onstuimige discipel precies dezelfde woorden die de Lasteraar voor een tijd had weggedreven. "Ga weg, achter Me, Satan!" (Mark

Zoon van God. *Hij* zal kwaad toebrengen aan de naties met een ijzeren roede bij Zijn wederkomst (Ps. 2:9). Wanneer in de eindtijd het vierde koninkrijk op aarde zal zijn gevestigd, zal het eerst kwaad uitdelen aan de andere naties, voordat het op zijn beurt het voorwerp van Zijn kwade werk wordt (Dan. 2:40).

Het bijvoeglijk naamwoord wordt gebruikt voor de "lelijke" koeien uit Farao's droom (Gen. 41:3-27). Ze waren zonder twijfel mager, maar aan welk moreel kwaad waren ze schuldig? De wonderen in Egypte gedaan waren groot en "onheil" brengend (NBG), of kwaad (s.v.) (Deut. 6:22). Wie twijfelt eraan dat de Heer Zelf dit kwaad deed? Wie zou willen volhouden dat het moreel verkeerd was? Hetzelfde geldt voor *alle* kwaad over Israël gebracht terwijl ze in het land waren (Joz. 23:15; 1 Kon 9:9; Neh. 13:18).

Hoe vast immoraliteit door theologen met kwaad verbonden wordt, is duidelijk vanuit hun verlangen om God van elke associatie ermee te beschermen. De King James vertaling zegt veelzeggend dat een *kwade geest des Heren* Saul lastig viel (1 Sam. 16:14). Newberry verandert dit, in de marge, in een *droeve* geest! Dit laat letterlijk het "droeve" effect zien van de ongegronde misvatting dat kwaad, op zichzelf, met zonde bevuilend is. De kwade geest was geen afgezant van Satan, maar van God. Onze vertalers hebben soms geprobeerd dit te verbergen, zoals wanneer ze spreken van de wateren van Jericho, dan zeggen ze "Het water is *slecht* (NBG) (eng: waardeloos)" (2 Kon. 2:19). Het was *kwaad* (vergl. s.v.).

Job had deze eenvoudige les al lang voor zijn beproeving geleerd. In antwoord op de kritiek van God door zijn vrouw, zei hij "Zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?" We kunnen bijna iemand horen uitroepen "Godslastering!" wanneer hij dit leest. Maar het goddelijk commentaar is, "In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet" (Job 2:10). "Komt niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?" (Klaagl. 3:38).

Het neutrale karakter van kwaad wordt duidelijk wanneer beide tezamen worden gebruikt. Zimri zondigde "doende wat kwaad is" (1 Kon. 16:19). Hieruit mogen we afleiden dat kwaad niet noodzakelijk zonde is.

Er wordt herhaaldelijk beweerd dat, omdat kwaad eerder met vrede, dan met goed wordt gecontrasteerd, het eerder op een *ramp* duidt, dan op "moreel" kwaad. Deze methode van het ontdekken van de betekenis van een

woord is op zich goed, maar gaat in dit geval mank door ondeskundig gebruik. Eerst moeten we zeker zijn van de betekenis van de contrasterende term. Vervolgens moeten we de ware tegenhanger ervan vaststellen. Bovendien moeten we onze conclusie niet baseren op een enkele tekst, maar op alle beschikbare voorkomsten. En bovenal, mogen we niet toestaan dat één geval het duidelijke onderricht van vele andere terzijde schuift. Al deze voorzorgsmaatregelen worden in de wind geslagen wanneer kwaad niet “moreel” kan zijn omdat het het tegendeel zou zijn van vrede. “Vrede” in het Hebreeuws, heeft een veel grotere reikwijdte dan in onze taal. “Ramp” is niet de tegenpool ervan, zelfs niet in onze taal. Kwaad wordt zelden gecontrasteerd met vrede, maar wel vaak met “goed”, en dat, zo wordt door allen erkend, geeft het een algemene reikwijdte en sluit alle soorten van kwaad in.

Terwijl kwaad en vrede slechts af en toe in contrast met elkaar staan, worden goed en kwaad veel vaker tegenover elkaar gezet. Hier volgen de meeste voorkomsten:

Gen. 2:9,17;3:5,22;24:50;31:24,29;44:4;
Lev. 27:10,12,14,33; Num. 13:19;24:13; Deut.1:39;30:15;
1 Sam. 25:21; 2 Sam. 13:22;14:17;19:35;
1 Kon. 3:9;22:8,18; 2 Kro. 18:7,17; Job 2:10;
Ps. 34:14(15);35:12;37:27;38:21;52:3(5);109:5
Spr. 14:19;17:13; Pred. 12:14;
Jes. 5:20; Jer 18:20;42:6; Klaagl 3:38;
Amos 5:15; Micha 3:2

Als God bedoelt dat wij “moreel” kwaad begrijpen wanneer het met “goed” wordt gecontrasteerd, is hier voor een ieder voldoende bewijs.

We proberen niet te bewijzen dat God “moreel” kwaad schept, maar dat die onderscheiding ongegrond en nutteloos is. *Het woord kwaad heeft geen morele bijklank.* Het kan, maar hoeft niet verkeerd te zijn. Is het “moreel” kwaad in de volgende passages, waar het verbonden wordt met *goed*? “Het zij goed, hetzij kwaad, naar de stem van de Here ... zullen wij luisteren” (Jer. 42:6). Moreel kwaad is zonde, en God verlangt niet van Zijn volk dat het zondigt. Er zou veel gewonnen zijn wanneer we de term “moreel” in deze discussie niet meer gebruiken, en “moreel kwaad” zijn ware naam geven, *zonde*.

welbehagen af te kondigen. Dit is werkelijk een veel diepere en veel moeilijker kant van Gods verbinding met het onrecht dan de introductie van zonde in het begin.

De volgende beproeving vindt eveneens zijn tegenhanger in de huidige uiteenzetting. Sommigen proberen ons te laten zeggen, als God kwaad gebruikt om een groter goed te produceren, waarom zouden wij dan niet hetzelfde doen? Sommigen zeggen dat degenen die geloven dat God het kwaad schept ook zouden geloven dat we kwaad zouden doen opdat het goede eruit voort moge komen, en dat is precies wat Paulus veroordeelt. Laat ons opmerken, dat Paulus ervan werd beschuldigd dit te leren. Er was iets in zijn leer dat zo verdraaid kon worden dat het dit zou betekenen. Wij bevinden ons in precies dezelfde positie. We leren dit *niet*, maar er is iets in ons onderwijs dat ervoor kan worden aangezien (Rom. 3:8).

Het zou kwaad geweest zijn van onze Heer om Zich van een vleugel van de tempel te werpen. Afgezien van een wonder, of de tussenkomst van engelen (waartoe Hij was gemachtigd) zou Hij zwaar gewond of zelfs omgekomen zijn. God doet zulke dingen. Hij doodt. Hij beproeft zijn schepselen. Mogen Zijn schepselen Hem beproeven? Dat is het antwoord aan degenen die geen verschil zien tussen Gods gebruik en 's mensen gebruik van het kwaad. De mens heeft het nodig beproefd en getest te worden. Vandaar dat kwaad door God wordt gebruikt. Doch het is slechts ongelooft en ontrouw om iets te doen dat *Zijn* kracht of weldadigheid in twijfel trekt. *Wij behoren geen kwaad te doen, want wij zijn niet in staat er goed uit voort te brengen zoals God dat kan.*

De volgende beproeving was veel subtieler. De koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid behoorden Christus rechtens toe. Hij had aanspraak op die eer. Satan bood Hem aan wat Hij verdiende en door dit te doen, insinueerde hij dat God onterecht de beloning achterhield, die Hem zo terecht toekwam. Wat een kans om de wereld te hervormen en de kwalen ervan te genezen! Maar Hij koos liever kwaad uit de hand van God dan goed uit de handen van de Tegenstander (Mat. 4:1-10).

Deze vorm van beproeving is zo gewoon en zo onverdacht dat weinigen van de dienaren van de Heer niet in bepaalde mate zijn bezweken voor haar invloed. Hun verlangen om hun medemensen te helpen, om de meest veelbelovende koers om Zijn waarheid te verbreiden te gebruiken, om van

de Christus, Gods Kampioen, wordt gevonden op de eerste pagina's van de openbaring. Zonde had nauwelijks het menselijk terrein betreden of er werd voor haar uitgang gezorgd. Terwijl het Zaad van de Vrouw de Kop van de slang zou kwetsen, zou deze Zijn hiel kwetsen. De kwetsing van de hiel van de Messias is de eerste glimp die we opvangen van het kruis. Het verzekert ons dat, achter het donkere gordijn van Golgotha, achter de haat van mensen, het deze duistere slang was die hun harten beïnvloedde zoals bij de moeder van alle levenden in het begin. (Gen. 3:15).

Twee van de evangelisten doen ons verslag van de verzoeking van onze Heer door de Tegenstander. Na veertig dagen van vasten, zou honger op zichzelf voor voldoende motief hebben gezorgd om Zichzelf van brood te voorzien. Maar de insinuatie dat dit gebrek een bewijs was dat Hij niet de Zoon van God was, leidt Hem niet van Zijn pad van uiterste afhankelijkheid van Zijn Vader af. Hetzelfde argument komen we vandaag vaak tegen. Als God Onze Vader is, waarom zouden we dan *welk kwaad dan ook* verdragen? Waarom zou Zijn Zoon hongeren? Omdat het Zijn liefdevolle wil is dat we van het kwaad proeven, zodat we in staat zijn om van het goede te genieten.

Voor wie goed nadenkt laat de schaduw, die op Gods karakter wordt geworpen door de schepping van de Tegenstander, zich niet vergelijken met de veel grotere schaduw die wordt veroorzaakt door Zijn gebruik van dit instrument en Zijn medewerking in het uitvoeren van diens oppositie. De Tegenstander kon Job niet raken, omdat God hem op afstand hield. Maar op Satans suggestie breekt Hij opzettelijk Jobs verdedigingen af en zendt Satan op zijn slechtst naar die rechtvaardige man.

En nog groter is onze verbazing wanneer we Zijn Heilige door de geest in de wildernis gedreven zien om door Satan verzocht te worden. De wildernis, de wilde dieren, het veertig dagen durende vasten zijn alle direct van de hand van God en bedoeld om Zijn verdedigingen af te breken als voorbereiding voor de aanvallen van de Tegenstander.

Wanneer we overdenken waar Hij vandaan kwam en Wie Hij was, zouden we dan niet huiveren bij zo'n behandeling? Het was niet louter dat Hij niets gedaan had om dit lijden te verdienen, maar dat Zijn werkelijke verdiensten precies het tegendeel waren van wat Hij ontving. Niet lang daarvoor had de hemel zich geopend om over Hem in het openbaar Zijn Vaders

Ramp staat bovenaan in de lijst van kwade dingen die niet "moreel" zijn. Toch is het onmogelijk om een ramp te beschouwen die geen moreel effect heeft. Neem bijvoorbeeld de grote Japanse aardbeving. Niemand twijfelt eraan dat het een goddelijke bezoeking was. En wie kan twijfelen aan het morele effect ervan? Japan kan God niet terugslaan. Als de vernietiging echter werd veroorzaakt door een andere natie, zou dit worden beschouwd als een van de grootste onrechten ooit tegen een volk begaan. Het was veel erger dan het ergste wat in de eerste wereldoorlog werd gedaan, want hen werd geen waarschuwing gegeven en evenmin een kans om zich te verdedigen. Hieruit volgt dat, in werkelijkheid, het voorgestelde onderscheid zich niet tussen verschillende klassen van kwaad bevindt, maar tussen dat wat uit de hand van God en dat wat uit de hand van mensen komt.

De meest opvallende en treffende ongelijkheid in het gebruik van *kwaad* en *zonde* ligt misschien wel in hun relatie met het offer. Inderdaad, dat vage begrip dat men zonder succes vorm probeert te geven in onschriftuurlijke uitdrukkingen als "moreel kwaad", kan helder worden verwoordt in de vraag: Heeft kwaad een offer nodig? Een zorgvuldige beschouwing van de honderden passages waarin dit woord voorkomt zal leiden tot de verrassende overtuiging dat het nooit wordt verbonden met het altaar en het bloed. De vele gelegenheden waar van God wordt gezegd dat Hij kwaad doet, zijn, natuurlijk, net zo rechtvaardig en heilig als al Zijn daden altijd moeten zijn. In de honderden gevallen waar mensen kwaad doen, wordt verondersteld dat het kwaad tevens zonde is, en dit wordt aangegeven in zeldzame gevallen (1 Kon. 16:19).

Desondanks hebben we geen passage gevonden waarin het kwaad als zodanig, door een offer bedekt moet worden.

In overtuigende tegenstelling hiermee, zal de degene die alle passages waarin *zonde* voorkomt bestudeert, ontdekken dat *zonde* en *offer* zo vaak samen voorkomen dat, in zeer vele gevallen, in de vrouwelijke vorm, het woord *zonde* weergegeven is als *zondoffer*. In Leviticus, wordt *kwaad* slechts zes keer genoemd, en dat meestal in het laatste gedeelte, en nooit in verband met de offeranden, terwijl *zonde* (inclusief de weergave als *zondoffer*) meer dan honderd maal voorkomt.

Nooit wordt erop gezinspeeld dat *kwaad* moet worden goed gemaakt door een offer. Dit is slechts noodzakelijk wanneer het zondig is. Een

opvallende zin treffen we aan temidden van één van de definities van het zogenaamde overtredings- of schuldoffer — precies de plaats waar we zouden mogen verwachten dat kwaad veroordeeld zou worden. “Of wanneer iemand onbezonnen een eed uitspreekt, om iets te doen, *hetzij kwaad, hetzij goed*, hoe een mens ook ... dan is hij schuldig ...” (Lev. 5:4).

Totdat niet alleen de ware betekenis, maar ook de morele bijklank van onze woordenschat overeenkomt met het goddelijk gebruik, zullen we niet in staat zijn om zulke waarheden als de oorsprong van het kwaad en de bron van zonde te doorgronden. We hebben een natuurlijke afkeer van, een instinctieve weerzin tegen elke suggestie die zonde met God lijkt te verbinden. Zolang als we over kwaad denken als in essentie zonde, is de weg versperd tot het begrijpen van de introductie ervan in het heelal.

De Septuagint, de Griekse vertaling van de Hebreeuwse Schriften, gebruikt gewoonlijk één van de twee verschillende Griekse woorden om het Hebreeuws voor *kwaad* weer te geven. De ene is het element *-kak-* en diens afgeleiden, wat we weergeven als KWAAD, en wat de gewone tekst vertaalt als *kwaad, boos, letsel, verkeerd, ziek, slecht*. Dit komt sterk overeen met het Hebreeuws in zijn gebruik. Het andere woord is *-ponêr-* letterlijk ELLENDE-STROOM, of boos. Dit wordt gewoonlijk vertaald als *kwaad, boos, slecht, wandaad*, etc. Dit heeft een morele klank in zich. De contexten daarvan, verbonden met het woord kwaad, hebben het woord de morele bijklank gegeven die zich geleidelijk heeft verspreid totdat de daden van de Jahweh Zelf leken te worden bezoedeld.

We kunnen er zeker van zijn, dat kwaad, zoals erover wordt gesproken in de Schriften, een daad is die stukslaat en afbreekt en een golf van moeilijkheden en ellende met zich meebrengt. Maar het is noch goed noch verkeerd in zichzelf. Dit brengt ons tot het beschouwen van het onderwerp zonde.

behoeven niet bang te zijn om dit probleem onder ogen te zien. God is zeer goed in staat Zijn eigen eer te verdedigen. Als het oorspronkelijke plan van het universum geen vijand insloot, zoals Satan bleek te zijn; als zonde een verrassing was waarvoor oorspronkelijk geen voorziening was getroffen; dan, inderdaad, heeft God gezondigd, of gefaald, in de volste kracht van het woord.

Als we, aan de andere kant, God op Zijn Woord nemen, dat alles uit Hem is, en Hij de Schepper van de Tegenstander is, en dat het Zijn opzet was dat dit schepsel niet alleen zou zondigen maar ook anderen in zijn listen zou verstrikken, en dat zonde zal worden verworpen wanneer het doel is bereikt — dan, en alleen dan, kunnen we ervan verzekerd zijn dat God niet gefaald of gezondigd heeft.

Dat God zonde had voorzien voor het haar destructieve loopbaan begon wordt duidelijk vanuit het feit dat Hij tevoren in een offer ervoor voorzag. Waarom zou Hij spreken van het Lam dat geslacht is, *sedert de nederwerping der wereld* (Opb. 13:8, N.B.G.: grondlegging), tenzij Hij zelfs voor die tijd niet alleen het bestaan ervan erkende, maar feitelijk bedoelde?

De Joden hadden een oppervlakkig, kortzichtig idee dat altijd de overhand schijnt te hebben, dat kwaad altijd het resultaat van zonde is. Het boek Job was in hun handen maar niet in hun harten. Toen onze Heer een blind geboren man zag vroegen zijn discipelen hem, “Rabbi, wie zondigde, deze man of zijn ouders, dat hij blind geboren is?” Hij antwoordde, “Noch deze man zondigde, noch zijn ouders, maar het is opdat de werken van God in hem openbaar kunnen worden” (Joh. 9:2,3).

Het karakter van God eist niet dat we de bron van zonde met een mantel bedekken, of in een doodlopende steeg drijven, of op de schouders van Zijn schepselen schuiven. Zulke uitvluchten wekken wantrouwen op en geven geen echte bevrediging. Zodra we eenmaal zien dat Zijn verlangen om Zijn genegenheid te onthullen een achtergrond vereiste en dat zonde een essentieel deel van Zijn plan is, dan is de schepping van een schepsel dat dat deel van Zijn opzet zou uitvoeren geen falen, dus geen zonde. Als het daarvoor geschapen schepsel in die functie had gefaald, zou *dat* het falen zijn. De zonde van de Tegenstander is op zichzelf een bewijs van de zondeloosheid van God.

De eerste aanwijzing van de grote botsing tussen de Tegenstander en

woest, is zijn afwezigheid van die plaats op het moment van explosie geen bewijs dat hij het niet heeft opgeblazen.

Zonde leidt tot afstand van God. Adam werd uit de hof verdreven. Kaïn werd weggezonden van de plaats waar de symbolen van de goddelijke aanwezigheid nog steeds waren blijven hangen. Daar dient zonde juist voor. Zonde is bedoeld om vijandschap voort te brengen. Maar het schepsel verlaat de goddelijke aanwezigheid pas *nadat* zonde tussen hen in is gekomen. Zelfs als zonde het resultaat zou zijn van de goddelijke terugtrekking, dan zou die daad een even duidelijke en beslissende factor bij het maken van de eerste zondaar zijn, als een directe schepping zou zijn, en in geen geval God van de verantwoordelijkheid ontslaan.

Omdat zonde in essentie een falen is, is het voor de oprechte geest mogelijk om de oorsprong van zonde terug te voeren via Adam naar de Tegenstander en te zien hoe God de eerste en enige Oorzaak van alles kan zijn zonder de geringste smet op Zijn heilige Naam. In feite *verplichten* zowel gezond verstand als openbaring ons om voor de oorzaak achter Satan te kijken. Openbaring zegt “Alles is uit God”. Gezond verstand zegt dat als God niet overwoog een Satan te scheppen, als de Tegenstander buiten de gestelde grenzen van Zijn plannen zou vallen, dan heeft *Hij* de grootste van alle fouten gemaakt.

Laat uit het definiëren van een zonde als een falen, niet worden afgeleid dat we er lichtvaardig over doen. Eerder het tegendeel. Alleen deze goddelijke definitie is in zijn strekking ruim genoeg om alle soorten en vormen van zonde te omvatten. Alleen deze sluit zowel de Farizeeër als de verschoppeling, zowel het morele als het immorele, zowel het beminnelijke als het venijnige, in. De zwaarte en het karakter van zonde wordt door andere termen gedefinieerd, zoals *overtreding*, *wetteloosheid* en *krenking*.

Het is algemeen gebruikelijk bij het verklaren van het kwaad en de zonde in de wereld alles op de duivel te schuiven. Niemand zal, geloven wij, beweren dat de duivel zelf-geschapen is. Hij werd geschapen door God. Als hij tegen Gods opzet en plan zonde en kwaad in de wereld introduceerde, dan *maakte God een fout toen Hij hem schiep*. Dit is zonde. Iedereen die probeert God van de gevolgen van Zijn eigen schepping te vrijwaren, door de schuld ervan op een van Zijn schepselen over te brengen, volbrengt feitelijk precies datgene wat hij probeert te vermijden. We

2

DE BRON VAN ZONDE

Het succes van ons zoeken naar de oorsprong van de zonde zal grotendeels afhangen van ons begrip van de goddelijke definitie ervan. De traditionele foutieve vertaling “Zonde is de overtreding van de wet” (s.v.: “Zonde is de ongerechtigheid”) is duidelijk misleidend, want zonde heerste reeds in de wereld in de tijd vóór de wet er was (Rom. 5:13). Het NBG vertaalt terecht in 1 Joh 3:4: “Zonde is wetteloosheid”. Het niet voldoen aan een bepaalde norm, ongeacht of het nu de wet van Mozes of een andere wet, natuurlijk, of geopenbaard, is zonde.

Wij zijn dankbaar dat er niet van ons wordt gevraagd een filosofische uiteenzetting over de zedelijke kant van de zonde te geven, of dat we haar essentie moeten ontdekken in onze leefomstandigheden. Onze gedachten erover zijn te vertroebeld en onze harten zijn te zeer belast door de oogst van de zonde, om haar ware karakter in een duidelijk begrip te kunnen vatten. We zijn blij ons te kunnen wenden tot de bron aller wijsheid, en daar vinden we een eenvoudige vergelijking die een perfect beeld geeft van wat zonde volgens Gods eigen begrip inhoudt.

In de broederstrijd tussen de stam Benjamin en Israël werden uit de eerstgenoemde onder andere “zevenhonderd uitgelezen mannen opgeroepen, linkshandig, en ieder van hen slingerde met een steen tot op een haar, zonder te *zondigen*” (Richt. 20:16). De NBG-vertaling luidt “Zonder te *missen*”, wat naar de bedoeling juist is, maar we winnen veel meer als wij het woord ook hier met *zondigen* zouden weergeven, zoals op honderden andere plaatsen gebeurt! Wij zijn geneigd te denken, dat de vertalers hier *gemist* hebben, toen zij faalden het woord eenduidig te vertalen, want zodoende verdoezelden ze een prachtige beschrijvende definitie.

“*Zondigen*”, “*falen*” en “*missen*” zijn identiek in betekenis. Enige tijd geleden moesten wij een steen over een boomtak gooien. Aan de steen was een touw gebonden, want wij wilden daarmee een antenne voor radioontvangst opzetten zonder naar de gevaarlijke hoge takken te hoeven klimmen. Wij geven toe, dat wij vaak *gezondigd* hebben voordat het lukte. De ene keer schoot het touw los, terwijl de steen omhoog vloog, de andere keer ging de steen teveel naar de zijkant of raakte het touw in het gebladerte

verward. Hoe dan ook, iedere worp die het doel miste was een lichtend toonbeeld van de goddelijke definitie van zonde.

Laten wij nu eens de bijkomstigheden uit ons denken wegdoen en laat ons vergeten in welke vorm zonde verschijnt. Het kan in een schitterend gewaad gehuld verschijnen, het kan gemeen of vuil lijken, maar de kern blijft hetzelfde. Hoe het ook onze gevoelens beïnvloedt, het vindt zijn essentie in “*falen*”. Zoals het wordt uitgedrukt in Paulus’ aanklacht tegen de gehele mensheid (Rom. 3:23): “Want allen hebben gezondigd en *derven (missen) de heerlijkheid Gods*”. Wij hebben allen gefaald de goddelijke standaard te halen.

Tenzij dit volkomen duidelijk is, is het zinloos om verder te gaan. Wij zullen zeker struikelen in ons zoeken naar de bron van zonde tenzij wij alle menselijke definities afschaffen en nauwgezet aan de goddelijke vasthouden. Rijpe beschouwing zal deze opvatting volkomen bevestigen. Er wordt niet ontkend dat sommige zonden veel meer zijn dan een eenvoudig “tekort schieten”. Wij kennen de overtreding, d.w.z. zonde tegen de wet; wij kennen ook de krenking, zonde tegen gevoelens, maar dit zijn slechts ergere vormen van de hoofdgedachte. Wanneer God allen zonde ten laste legt, beweert Hij niet dat allen schuldig zijn aan afschuwelijke vergrijpen tegen de wet, de zedelijkheid en de liefde, maar dat allen dwalen. Zelfs hun beste prestaties — hun “goede” werken schieten tekort. Het feit dat deze definitie zo ruim is, vormt juist haar kracht. Een zondaar hoeft niet iets te doen wat de mensen veroordelen om deze naam te verdienen; het is al genoeg als hij niet geheel aan Gods hoge norm van heiligheid en heerlijkheid voldoet.

Nu komen wij tot de kern van de hele zaak. Daar alles uit God is, terwijl Hij niet zondigen kan, hoe is zonde dan ontstaan? Waar kwam zij vandaan? En hoe?

Alle zogenaamde “oplossingen” die zonde terugvoeren tot in een doodlopende steeg en vóór God halt houden, zijn noch schriftuurlijk, noch bevredigend. Wij weten dat zonde *door één mens* de wereld binnenkwam, maar wie wil het hierbij laten? Zonde *ontsprong* niet in Adam! De slang was al in de hof vóór Adam zondigde.

Evenmin is het voldoende om aan Adam voorbij te gaan en te zeggen: “Zonde is van de duivel”, want de “tegenstander” is net als Adam een *schepsel* en als zodanig bracht hij niets voort. Hij werd van het begin af

5 SATANS GROOTSTE ZONDE

Vrijwel allen zijn het erover eens dat zonde van de duivel is. We zijn hier diep van overtuigd, maar wanneer van ons wordt gevraagd te geloven dat God een zondeloos wezen heeft geschapen dat, zonder innerlijke of uiterlijke oorzaak, de vader van alle kwaad is geworden, komt ons verstand in opstand en levert (Gods) openbaring geen enkele grond voor dit geloof. God zegt “de duivel zondigt van de beginne” (1 Joh. 3:8).

Totdat we zelf deze zaak onderzochten wisten we zelf ook niet beter dan dat Satan in het begin geen zondaar was, maar dit later in zijn loopbaan werd. Toen we onderzochten waarop deze lering gebaseerd is, merkten we al snel de dubieuze *aard* ervan op, alsook het *gebrek* aan schriftuurlijk bewijs ervoor. Alle heldere passages spreken het tegen. In elk van de gevallen worden we verondersteld aan te nemen, dat God sprekend over iemand anders, in werkelijkheid bedoelt dat wij begrijpen dat Hij Satan op het oog had, hoewel Hij, om de een of andere onnavolgbare reden, het meer aan onze fantasie overlaat dan aan geloof.

Het is echter niet van belang *wanneer* hij zondaar werd, maar *hoe*. Een zondeloos wezen zou een of andere beïnvloeding van buiten nodig hebben die maakt dat hij het rechte pad verlaat want anders zou hij niet zondeloos zijn. Alle heldere aanwijzingen van de Schrift wijzen op zijn zondigen “van de beginne”.

Vergelijk dit met Adams geval. De volmaaktheid die Adam had maakte niet dat hij zondigde, zelfs niet toen God niet in de hof aanwezig was. Er was een beïnvloeding van buiten nodig om hem te doen afwijken.

Omdat zonde gedijt op een afstand van God, lijkt het aannemelijk om de oorsprong van zonde aan een terugtrekken van de goddelijke aanwezigheid toe te schrijven. Toch wordt dit niet bevestigd in het verhaal van Adams zonde. Elohim schijnt veel van de tijd afwezig te zijn geweest, toch was er geen neiging tot zondigen tot de beproever verscheen. Bovendien zou het scheppen van een wezen dat automatisch zou zondigen als God zich terugtrok, gevolgd door Zijn terugtrekking, zo iets zijn als iemand die een dynamietlading ontsteekt met een tijdschakeling. Als hij een gebouw ver-

Hij het Die alles gemaakt heeft. Het is een uitweiding van de grote waarheid dat alles vanuit God is (Rom. 11:36).

We zijn nu in staat de eigenaardige term te waarderen die de vertalers voor zoveel moeilijkheden heeft gesteld, zodat sommigen het weergeven als *gevormd*, en anderen *doorboord*. De vrouw was niet de eerste die weeën had vanwege zonde. Jahweh leed, toen Satan werd gevormd. Zonde en Pijn treden gelijktijdig op.

Satan heeft zich nu *omgevormd* tot een engel des lichts, en velen van hen die de Heer toebehoren verwelkomen hem als zodanig. Zijn dienaren zijn dienaren van de rechtvaardigheid en doen zich voor als de dienaren van Christus. Deze misleiding is niet groter dan zijn succesvolle binnenkomst in de theologie en heeft vele van de beste dienaren van Christus om de tuin geleid zodat ze geloven dat hij werkelijk oorspronkelijk een engel des lichts is geweest.

als tegenstander geschapen *of* de zonde werd toen als kiem in hem gelegd, *of* hij werd van buitenaf beïnvloed na zijn schepping. Er moet een adequate oorzaak zijn voor ieder gevolg. Wij veroordelen onszelf tot theologische evolutionisten als wij de zonde op een schepsel terugvoeren en weigeren daarin de Schepper te erkennen. Velen, die de kortzichtigheid van de wetenschap niet ontzien en de moeizame pogingen ervan om God uit Zijn eigen heelal te bannen vol verontwaardiging veroordelen, plegen hetzelfde bedrog, wanneer zij zich tegenover de oorsprong der zonde gesteld zien.

Het onderwerp “satan” zal in een later stadium behandeld worden. Voorlopig willen wij eenvoudig vaststellen, dat de Miltonische ontboezemingen over zijn vroegere volkomenheid en zijn latere “val” nergens in Gods Woord te vinden zijn. “De duivel zondigt van den beginne” (1 Joh 3:8). Wij waren vroeger zelf besmet met het virus der traditie en betwijfelden deze duidelijke verklaring, maar wij erkennen nederig onze fout. Het maakt geen werkelijk verschil voor het verloop van deze discussie, maar het is eenvoudiger de lijnen van de geopenbaarde waarheid te volgen.

We hebben dus een schepsel, Tegenstander en Satan, genoemd en op hem voert de Schrift alle zonde terug. Ons onderzoek wordt nu beperkt tot de vraag, of deze werkelijk een schepsel is, of zelf-geschapen en — in feite een andere god, zoals de religie van Zarathoestra hem vereerde. Als hij niet zelf-geschapen is, blijft ons niets anders over dan zijn schepping door Gods hand te erkennen. En indien wij toegeven dat God Satan (als zodanig) schiep, werpt dit de kernvraag op: *Zondigde God met het scheppen van de Tegenstander?* Het antwoord zal uitsluitend afhangen van wat God ermee op het oog had. Was het Gods bedoeling dat zonde het heelal zou binnendringen, of gebeurde dit door een vergissing van Zijn kant? Als wij onze definitie van zonde in het oog houden, zou God zondigen als de intrede van zonde een vergissing was!

Indien God de Satan volmaakt schiep en als zijn ontrouw God verrast en teleurgesteld heeft, dan heeft het geen zin ons achter lege woorden te verschuilen. Dan heeft Hij gefaald. Hij nam Zich voor een volmaakt wezen te scheppen, dat zich als slecht ontpopte. Niemand anders dan God zelf zou daarvan de schuld kunnen krijgen. Maar dit alles is verkeerd, *want God faalt, of zondigt, nooit!*

Zonde speelt een zeer wezenlijke, zij het ook voorbijgaande, rol in Gods

opzet. God trof passende voorzorgsmaatregelen voor de zonde verscheen. Het Lam werd geslacht vanaf de nederwerping der wereld. De schepping kan dan wel enige facetten van Zijn macht tonen, maar Zijn liefde kan zich slechts daar openbaren, waar de zonde het zaad der haat zaaide. Er kan geen Redder zijn, wanneer er geen zonde is. Zonder vijandschap kan er geen verzoening bestaan. God heeft allen tezamen onder weerspanningheid besloten, om zich over allen te kunnen ontfermen (Rom. 11:32).

Zal Gods genegenheid voor altijd in Zijn eigen boezem besloten blijven? Zal Hij nooit de diepe vreugde smaken van beantwoorde liefde? Dan is alles wat Hij nodig heeft een volmaakte schepping, waarin zijn schepselen Hem niet nodig hebben, noch Zijn goedgunstige bijstand. Indien Hij echter de diepe voldoening van beantwoorde liefde wilde en verlangde de door Hem geschapen wezens de heerlijke gewaarwording van Zijn Vaderlijke genegenheid mede te delen dan moet er afstand, nood en veroordeling zijn om het werkterrein te vormen waar Hij Zijn genegenheid kan uitoefenen.

Omdat zonde op het toneel moest verschijnen om haar rol te spelen, omdat het een wezenlijk bestanddeel van Gods opzet uitmaakt en absoluut onder zijn bestuur staat en omdat het uiteindelijk het heelal zal veranderen van koude, onafhankelijke schepselen in een liefdevolle familie en God van een afstandelijke Schepper in een liefdevolle Vader, daarom was het in geen geval een vergissing of “zonde” van Gods kant toen Hij een wezen schiep, dat niet alleen zelf zou zondigen, maar tevens de zonde in de hele schepping zou verspreiden.

Nu hebben we de kern van het probleem bereikt. Het was geen vergissing van God om Satan te scheppen, want de tegenstander deed precies wat God had bedoeld dat hij doen zou. En de verbazingwekkende conclusie dringt zich aan ons op dat, zodra we proberen om de uiterste oorsprong van zonde op Satan te schuiven, we daarmee tevens God tot zondaar maken! Want, *als God niet had bedoeld dat Satan zondigde, en deze het dus op eigen initiatief deed, dan miste God doel!*

Men heeft ons ervan beschuldigd God tot “de auteur van zonde” te maken, wat dat dan ook betekenen mag. Zonder gebruik van deze vage en onzekere termen zeggen we in alle vriendelijkheid dat degenen die de zonde in het heelal introduceren als een uitwas, een onvoorziene ramp, een on-

superieur lijkt te zijn, want de context lijkt te roepen om Gods onthulling in de natuur, verleden en heden, niet de toekomst, die niet in het blikveld was.

Maar er is nog een verbinding die alle twijfel doet wegnemen. Niet alleen is de term *slang* (Hebreeuws: nchsh) hetzelfde als de naam van Eva's verleider in de hof van Eden (Gen. 3:1,2,4,13,14) maar Jesaja beschrijft hem in precies dezelfde termen, de *vluchtende slang*, de *snelle slang* (NBG), de *langwemelende slang* (SV) (Jes. 27:1):

Te dien dage zal de HEERE bezoeken
met zijn zwaard, heilig en groot en sterk
de draak, de vluchtende slang,
de draak, de kronkelende slang,
en Hij zal het monster, dat in de zee is, doden.

De context laat duidelijk zien dat dit zal gebeuren wanneer de Heer komt om de verdorvenheid van de bewoners van de aarde aan hen te bezoeken (Jes. 26:21). De band met het twaalfde hoofdstuk van Openbaring is te nauw om te ontkennen. Als Satan die “oude slang” is (Opb. 20:2), wat is er dan tegen dat we hem ook als zodanig identificeren in Jesaja en Job en Genesis? Allen zullen Genesis en Jesaja accepteren. Daar precies dezelfde naam en omschrijvende term zowel in Job als in Jesaja wordt gebruikt kan het bewijs niet duidelijker zijn. De “vluchtende slang” van Job is dezelfde als de “vluchtende slang” van Jesaja. De “vluchtende” slang (Authorised Version: kronkelende slang) van Job en Jesaja schijnt naar de constellatie Serpens te verwijzen, want deze vlucht van de greep van Ophiuchus. De “langwemelende” slang van Jesaja zou de Draak (Draconis) kunnen zijn, die zich door de noordelijke sterren kronkelt.

Openbaring en Jesaja geven ons zijn einde, Genesis en Job geven ons zijn begin. Hij wordt niet geïntroduceerd in de hof als een engel des lichts, hoewel hij zich nu zo voordoet. Hij werd gezien als een *slang*. Job geeft ons zijn oorsprong. De Ene Die de hemelen tooide — *Zijn* hand werd gepijnigd met geboorteweëën toen Hij de slang voortbracht.

Het is goed om op de juiste plaats naar de waarheid te zoeken. Het gericht over Tyrus en Babylon is geen plaats om naar de oorsprong van Satan te zoeken. Job, echter, spreekt over de schepping van het universum en hoe het daarbij toeging. God hangt de aarde op aan het niets. De wolken en de zee zijn alle vertoningen van Zijn kracht. Evenzo, in de hemelen, is

“doorboord”⁸, hoewel hetzelfde woord (*calve*) aan het begin van hoofdstuk 39 is blijven staan “Hebt gij waargenomen den *arbeid*⁹ der hinden?” Er is meer overeenkomst tussen “scheppen” en “arbeiden” dan tussen “doorboren” en “arbeiden”, toch is de verandering in die richting gemaakt. Om welke reden? Het Hebreeuwse woord *chul* verwijst naar de *arbeid* (barensweeën) die de geboorte begeleid (Jes 13:8; 23:4; 26:17; 54:1; 66:7,8). Toen Eliphaz dit woord gebruikte, gaven de vertalers van de Authorised Version het weer met, “De slechte man *arbeidt met pijn* al zijn dagen ...” (Job 15:20) en diezelfde Revisers waren het daar mee eens. Dit wordt, zoals we zullen zien zowel met “scheppen” als met “doorboren” wordt verbonden. Hoe onlogisch “doorboren” is kan worden gezien als we Deut. 32:18 als volgt zouden weergeven: “en vergeten de God die u *doorboord* heeft”. Ze hadden de God vergeten die had geleden in de arbeid van hun geboorte.

Terugkerend tot de Slang, in hoofdstuk 26:13 verklaart Job dat:

Door Zijn Geest heeft Hij de hemelen versierd
Zijn hand heeft gearbeid met de vluchtende slang.

Let op het contrast tussen de opmaak van de hemelen door Zijn *Geest*, en de pijnlijke voortbrenging van de slang door Zijn *hand*. De geest wordt gebruikt voor een intieme en levende relatie, de hand houdt zijn werk op een afstand en suggereert eerder kracht en vakmanschap, dan gemeenschap.

In eerste instantie slaan deze regels natuurlijk op de materiële hemelen. Maar niemand die de sterren heeft bestudeerd en hun relatie met de Heilige Schrift, zal een veel diepere betekenis ontgaan. De sterren worden vaak als beelden gebruikt voor hemelse machten, en in de oude constellaties hebben zowel de Draak (Draconis) als de Slang (Serpens) altijd de Satan van de Schrift voorgesteld. De Staart van de Draak sleepte een derde deel van de sterren mee (Opb. 12:4). Dit bewijst niet dat we hier de goddelijke beschrijving van Satans oorsprong hebben, maar het zegt veel meer dan de passages die gewoonlijk worden opgegeven.

De Septuagint zegt: Doch de sloten des hemels vrezden Hem, en door een bevel executeert Hij de afvallige draak. We zijn niet in staat geweest dit met de Hebreeuwse tekst in overeenstemming te brengen, die in dit geval

⁸Het NBG heeft dit ook gedaan. (Job 26:13)

⁹Staten-Vertaling van Job. 39:4 (Het NBG heeft hier *jongen* vertaald.)

herstelbare smet, *zij* tevens God ervan beschuldigen gefaald te hebben, *wat zonde is*. Als ze het heimelijk introduceren, buiten God om, maken ze daarmee Satan oppermachtig in (het rijk der) zonde en is Gods falen de grootste van alle zonden die ooit werden begaan.

Wij kunnen niet geloven dat God ooit faalt of zondigt. Alleen als wij erkennen dat Hij Satan schiep om te zondigen kunnen we voorkomen Hem te bezoedelen. Zonde is geen theorie, het is een trieste, verschrikkelijke, ontzaglijke realiteit. Ik betreur de wanhoop van diegenen die mentaal niet bestand tegen de consequenties, (welke moeten worden getrokken) indien de zonde uit de hand van God losgebroken zou zijn, of indien zij nooit onder Zijn controle is geweest. Het beste waarop zij kunnen hopen is chaos, ze komen uiteindelijk terecht bij eeuwige pijniging, niet slechts voor allen, gelovigen zowel als ongelovigen, alsook voor de heerscharen der hemelen, doch ook voor God Zelf, want liefde lijdt steeds met de geliefden mee. De enige schriftuurlijke, de enige redelijke, de enige ware oplossing ligt in Gods geweldige uitspraak dat *alles uit* Hem is en *door* Hem en *tot* Hem (Rom 11:36).

De Schrift spreekt niet zo angstvallig over dit onderwerp als de eigenmachtige verdedigers ervan. Jahweh zegt openlijk in Jes 54:16: “Maar *Ik* ben het ook, die de verderver geschapen heb om te vernielen”. Verderven en vernielen is niet alleen kwaad, het is zonde. Jahweh stelt hier niet dat Hij het *doet*, maar dat Hij hem geschapen heeft die het doet. Als de verderver door een ander geschapen zou zijn, of zelf-geschapen, dan zou hij onbeheersbaar zijn en zou Jahweh de Zijnen geen bewaring kunnen garanderen, noch het kwaad kunnen besturen en voor Zijn opzet aanwenden.

Sommigen zullen zich afvragen: “Op welke Schriftplaatsen rust de uitspraak dat God de Satan als zodanig schiep?” Zo’n vraag bewijst al in welke duisternis wij terecht zijn gekomen. Welke Schriftplaatsen heeft u als bewijs dat God *u* schiep? Er zijn ontelbare wezens en dingen in het stoffelijke en geestelijke heelal, waarvan wij dit kunnen vragen, en in geen enkel geval worden deze afzonderlijk in Gods Woord genoemd. Welk een omvangrijke pil zou het Woord in dat geval zijn geworden! Maar wij hebben de heldere verklaring, dat *alles* door het Woord is geworden, en dat zonder dit geen ding geworden is (Joh. 1:3). Bovendien werd het heelal geschapen in de Zoon van God, wat in de hemelen en wat op de aarde

is, zichtbaar en onzichtbaar, hetzij tronen, hetzij overheden, hetzij machten; (Col. 1:16). Satan is duidelijk hierbij ingesloten als de overste van de macht der lucht (Efz. 2:2).

Het is treurig genoeg, dat ons denken sterker beïnvloed is door de heidense filosofieën uit het verleden, dan door het levende Woord van God dat ons werd toevertrouwd. Een buitenstaander, die voor het eerst met het Christendom te maken krijgt, moet uit de gangbare literatuur wel tot de conclusie komen dat er twee sterke machten zijn die worstelen om de heerschappij, een goede en een kwade, en dat de kwade niet slechts nu de overhand heeft, maar ook eeuwig het grootste succes boekt. Want slechts een zeer klein deel wordt eens uit zijn klauwen gered. Ieder verstandig, normaal denkend wezen kan niet anders dan uit dat theologische systeem de conclusie trekken, dat het in werkelijkheid om twee goden gaat, en dat het Christendom een afscheiding van de Zarathoestra cultus is, of van de daaraan verwante culten is afgeleid.

In het volgend gedeelte zullen wij de manier waarop God de zonde aanpakt behandelen. Er zijn zoveel “verzoeningstheorieën” dat een nieuwe studie, gegrond op de ware betekenis van zonde, door velen verwelkomd zal worden (Rom. 5:11).

dit zelfde hoofdstuk ook voor, aan het begin van vers 31. In iets verschillende vormen treffen we het tien keer in Jesaja aan, (13:6; 15:2,3; 16:7,7; 23:1,6,14; 65:14 en 52:5) negen maal wordt het met jammeren weergegeven in de N.B.G. vertaling, in de Staten Vertaling 10 maal en eveneens 10 maal (met “Howl”) in de Authorized Version. Er is geen geldige reden waarom Jes 14:12 niet zou moeten worden weergegeven als ... “Jammert, zoon des dageraads, (resp. Howl, son of the morning!)”. De naam Lucifer is een menselijke uitvinding, en zou in de Schriften geen plaats behoren te hebben.

Zijn niet deze vergeefse pogingen om een fundament te vinden voor de oorspronkelijke perfectie van de duivel een stilzwijgende erkenning dat er geen werkelijk bewijs bestaat? Meer dan dat, zijn dit geen wanhopige kunstgrepen om de heldere, ondubbelzinnige mededelingen te weerleggen dat, de Tegenstander zondigt *van de beginne* (1 Joh. 3:8), een mensenmoorder was *van de beginne* (Joh. 8:44), en niet slechts een leugenaar, maar de *vader* ervan is ?

Na ons van de passages te hebben ontdaan die niet met Satan verbonden kunnen worden, zou het goed zijn te onderzoeken of we niet iets hebben overgeslagen wat werkelijk betrekking heeft op zijn oorsprong. Zolang we ons houden aan de titels die hem in de Schriften gegeven zijn — Slang, Tegenstander, en Satan, schuilt hierin geen gevaar. Is er enige heenwijzing naar wie de slang het bestaan binnenbracht?

In Job 26:13⁶ lezen we:

Zijne hand heeft de langwemelende slang geschapen.

Indien dit gezegd werd door één van Jobs vrienden, zouden we behoorlijk op onze hoede moeten zijn dat het niet louter menselijke filosofie is, omdat de Here zei, “want gij hebt niet recht van Mij gesproken zoals mijn knecht Job” (Job 42:7)

Daarnaast moeten we zo zorgvuldig zijn om de vertaling van de vitale uitdrukkingen te controleren. De Revisers⁷ veranderen “geschapen” in

⁶Staten-Vertaling

⁷De Revisers (van 1881) veranderen “formed” in “pierced”, maar hetzelfde woord wordt in 39:1 met rust gelaten “the hinds do calve”. Er is meer overeenkomst tussen “form” en “calve” dan tussen “pierce” en “calve”.

vonden plaats lang voordat de mens op het toneel verscheen. Satan zondigde dus volgens hun eigen leer, voordat Adam op het toneel verscheen.

Wanneer was “de beginne”? Evenals in de eerste woorden van Johannes’ evangelie is het lidwoord “*de*” afwezig. Het begrip van een absoluut begin valt buiten het bereik van het menselijk begripsvermogen. We kunnen niet terugkijken naar een duidelijk bepaald punt in de tijd en zeggen, “Niets — zelfs God niet — bestond voor dit punt.” Vandaar dat het woord *beginne*, in de Schrift, het bepalende lidwoord heeft — *de* beginne — wanneer de context duidelijk bepaald wat er bedoeld wordt. Indien het lidwoord afwezig is, zoals hier, zouden we waarschijnlijk het onbepaalde lidwoord gebruiken, zoals “een begin”, of wanneer gebruikt voor een persoon, het bezittelijk voornaamwoord, “zijn begin”. Het “begin” wordt altijd begrensd door de onmiddellijke context. Hier wordt dit uiteindelijk vastgesteld door de gebruikte titel. Even lang als de Tegenstander een tegenstander *was*, was hij een zondaar. Dit, zo wordt ons verteld, was “van de beginne”. Geen andere afleiding is mogelijk dan dat zonde begon toen hij begon.

Jesaja’s beschrijving van de koning van Babylon in de nog toekomstige dag van Israëls herstel, wordt eveneens beschouwd als verwijzend naar Satans val in het verleden (Jes. 14:3-20):

How art thou fallen from heaven,
O, Lucifer, son of the morning! vs. 12 Authorised Version

Hoe zijt gij uit de hemel gevallen
gij morgenster, zoon des dageraads vs. 12 NBG en S.V.

Omdat dit nog steeds toekomst is, kan het moeilijk verwijzen naar Satans oorspronkelijke “val”. Op dat tijdstip zal Satan letterlijk uit de hemel geworpen zijn (Opb. 12:9, vergl. Lu. 10:18). Maar deze feiten geven ons geen vrijbrief om deze twee als identiek te identificeren. Er zal een koning van Babylon zijn die zichzelf goddelijke eer zal toeëigenen en die de koningen van de naties zal overheersen, en die koninkrijken zal doen sidderen. Toch is hij een *mens* (Jes. 14:16), en Satan is dat niet.

Bovendien, een onderzoek van de Hebreeuwse tekst zal een ieder ervan overtuigen dat het bewijs voor de titel “Lucifer” (NBG: “morgenster”) buitengewoon zwak is. Het is precies hetzelfde woord dat vertalers als “jammeren” weergaven in Zach 11:2. In de vrouwelijke vorm komt het in

3 ZONDE VOOR ZONDE

Waarschijnlijk wijken nergens de theorieën van de mensen en de gedachten van God zó ver van elkaar af, als bij de omgang met zonde. Dit verschil is slechts beperkt tot de theologie, want op andere levensterreinen ontdekt de mens dat zijn ideeën niet werken, zodat hij zich wendt tot de juiste, praktische oplossing.

De mens “verzoent” zijn fouten door goede daden. God eist echter een *ander* onrecht om het eerste recht te zetten. We geven toe dat dit zo zeer verkeerd lijkt dat weinigen het zelfs maar zullen willen overwegen. In het Engels bestaat het spreekwoord: “Twee fouten maken nooit een goed”. Inderdaad, in ’s mensen morele ethiek, zonder Gods bestuur, zou het *inderdaad* een gevaarlijke doctrine zijn. Want alleen als twee fouten in de juiste verhouding en het juiste verband met elkaar staan kunnen ze elkaar wederzijds corrigeren.

Ik heb zelf eens ervaren hoe twee fouten een voortreffelijk resultaat opleverden. We waren bezig een busje voor evangelisatie-doeleinden te bouwen. Iemand, ik weet niet wie, had één van de achterwielen opgekrikt. Nadat het hardhouten frame zorgvuldig rechthoekig gemaakt en waterpas gesteld was, werd dit ontdekt. Op het moment dat men de krik verwijderde bleek het hele achterstuk een centimeter of vijf naar één kant over te hellen. Ik probeerde uit alle macht om het frame in de juiste positie te duwen, maar dat was stevig verankerd en wilde niet meegeven. Na een bijna slapeloze nacht viel me plotseling in dat de grote draaideur de neiging had om de stijlen uit het evenwicht te trekken. Bij het uittesten daarvan bleek het dat dit precies de afwijking van de stijlen tegenwerkte en ze precies in het lood zette.

Hier hebben we een praktisch voorbeeld van een fout en de rechtvaardiging ervan. Ik erken openlijk dat het mijn fout was om de deurpost uit het lood te plaatsen, maar ik werd gerechtvaardigd door de uitkomst. Elke aannemer of timmerman beseft dat het mogelijk is om dergelijke fouten te maken, maar ze geven geen opdracht deze (opzettelijk) te maken, omdat de goede afloop ervan buiten de menselijke invloedssfeer valt.

Op andere terreinen echter, wordt dit principe erkend en toegepast. Bij alle commerciële transacties en bij het boekhouden zou het buitengewoon dwaas zijn een fout te corrigeren door goed te doen. Als er bij iemand te veel is gerekend voor een bepaald artikel, dan is hij niet tevreden met een juiste berekening voor de andere artikelen, maar dan wil hij een terugbetaling. Dit is, uiteraard, ten diepste verkeerd, want het is een betaling voor niets. Een relatie vergat recentelijk om tien dollar van een rekening voor het drukken van ons tijdschrift af te halen. Hoe maakt hij dat goed? Door dat niet meer te doen? Nee, door het foutief van de volgende rekening af te halen.

De eerste les van God in “verzoening” of bedekking is veelzeggend. Adam had gezondigd. Hij probeerde zichzelf met vijgebladeren te bedekken. Hij deed geen ander onrecht om zijn eerste overtreding te bedekken. Maar God is niet tevreden gesteld. Hij offerde een onschuldig lam om een bedekking te verschaffen. Op welke grond zouden wij Adam hebben gerechtvaardigd als hij het leven van een lam had genomen om zichzelf te bekleden? Maar doen we dit niet elke dag? Schepselen die niets hebben misdaan worden geslacht voor de pelzen om ons van kleding te voorzien. Zonde, dat de noodzaak van bedekking met zich meebracht, eist een ander onrecht om het te repareren.

Zonde en offer staan steeds met elkaar in verband — veel sterker nog in de woordenschat van de grondtekst dan in enige vertaling. In het vijfde hoofdstuk van 2 Corinthe van de Authorised Version maken vele commentaren het “Hij maakte Hem tot *zonde*” in de marge tot “Hij maakte Hem een *zondoffer*” op grond van het feit dat in het Hebreeuws de uitdrukking *zondoffer* eenvoudig *zonde* is. Onze vertalers zijn in hun eigen denken niet altijd even helder geweest, hoe het weer te geven. Aldus, terwijl ze altijd vertaald hadden als “tot een zondoffer” kiezen ze in Lev. 4:14 plotseling voor de weergave “voor de zonde”. Of het nu wordt weergegeven als “een jonge stier voor de zonde”, of “voor een zondoffer” lijkt misschien niet zo belangrijk, *tot we zien dat het (woord zonde) slaat op het offeren van de stier en niet op de zonde van de gemeente.*

Maar, zo zullen sommigen zich afvragen, hoe kan een offer ter bedekking van zonde zelf een “zonde” zijn? Het punt dat wij nu willen benadrukken is, dat er in de geïnspireerde taal van de Schriften geen andere

Zouden we nu het *einde* van Satan overwegen in plaats van zijn begin, dan zouden diezelfde uitleggers ervan hun eigen identificatie absoluut weigeren te accepteren, want in Ezechiël 28:19, wordt zijn praktische vernietiging beknopt als volgt weergegeven: “... verdwenen zijt gij — voor altijd”. Vergelijk dit met “en de duivel, die hen verleidde, zal gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheden”. De verandering van “eeuwigheden” naar eonen, verandert de identificatie niet. Er is geen tijdstip in Satans loopbaan waarin hij “verdwenen” zal zijn. Het dichtst daarbij komt de duizend-jarige periode wanneer hij gebonden is, maar het feit dat hij zal worden losgelaten en de grootste menigte van zijn loopbaan in zijn laatste opstand zal leiden, maakt het onmogelijk om deze passage op de Lasteraar toe te passen. De juiste leeswijze “voor de eon” (Septuagint), zou leren dat Satan *vandaag* niet meer levend is! De koning van Tyrus werd berecht voor het oog van diegenen die zijn heerlijkheid kenden.

Het feit dat zo’n passage geheel uit zijn juiste verband moet worden getrokken overtuigt ons ervan dat het achterliggende motief onjuist is. Als Satan zondeloos was van de beginne zou er een duidelijke passage kunnen worden gevonden, en zou een verkeerde niet verdraaid hoeven te worden. Vergelijk de woorden in Ezechiël met die van Johannes. Bij de ene lezen we van de koning van Tyrus, “... onberispelijk waart gij in uw wandel, vanaf de dag dat gij geschapen werd, totdat er onrecht in u werd gevonden” (Eze.28:15). En de apostel werd geïnspireerd te schrijven: “... de duivel zondigt van de *beginne*” (1 Joh. 3:8). Veronderstel dat we abusievelijk zouden zeggen “Adam zondigde van de beginne”. “Nee”, “nee” horen we onze lezers uitroepen. “Hij zondigde niet totdat Eva werd verleid door Satan.” Wat zullen we dan geloven, een verzonnen gevolgtrekking of Gods absolute verklaring?

Ondanks de duidelijke en ondubbelzinnige betekenis, dat Satan een zondaar en moordenaar was van den beginne, verschuilt men zich graag achter de suggestie dat dit begin terug gaat op het begin van de *mens* i.p.v. van het begin van Satan zelf. Het feit dat zo’n verklaring zo’n betekenis niet kan hebben als het wordt toegepast in een willekeurige andere verbinding laat duidelijk zien wat voor een vergezocht en wanhopig argument dit is. Bovendien staan dezelfde uitleggers er op dat al de bewijzen van zonde, zoals de grote catastrofe van Genesis 1:2, aan Satan te wijten zijn! Deze

ontliep? Het is duidelijk dat de betekenis is begrensd tot zichtbare gebreken en geen betrekking heeft op innerlijke neigingen. Het is geen zaak van zondeloosheid.

Hetzelfde woord “volmaakt” wordt nog op andere plaatsen gebruikt die gewoonlijk worden aangevoerd om te bewijzen dat Satan zondeloos geschapen werd, zoals Deut. 32:4: “De Rots wiens werk volkomen is”; 2 Sam 22:31 en Ps 18:31: “Gods weg is volmaakt”. Dit spreekt de grote waarheid niet tegen, dat alles uit God is. Er is geen gebrek in de schepping van een schepsel dat volmaakt is toegerust om een deel van Zijn opzet uit te voeren. In deze zin is Satan net zo “volmaakt” als elk ander van Zijn schepselen.

Bovendien was, in het geval van de koning van Tyrus, deze volmaakt-*heid* in zijn *wandel*, tot er ongerechtigheid *in* hem werd *gevonden*. Die ongerechtigheid kwam niet van buiten. Dit was in hem terwijl zijn wegen nog volmaakt waren, zij het nog niet ontdekt. Dit kan van mensen gemakkelijk worden begrepen, maar kan niet op een “zondeloos” wezen worden toegepast. Ongerechtigheid kan *in* zo iemand niet worden *gevonden*, want dat is een vaststaand bewijs dat er al zonde was!

Onze onwetendheid betreffende de geestelijke machten van boosheid heeft ertoe geleid deze allemaal “duivelen” te noemen. Zo noemt de Authorized Version de demonen “duivelen”, en is het algemeen aanvaard om Apollyon, de koning van de reusachtige schorpioenen en de engel van de afgrond en iedere andere boze macht van de onzichtbare wereld, eveneens “duivel” te noemen. Er is slechts één Tegenstander en de velen van de volgelingen van het kwaad onder de hemelingen zijn zijn boodschappers, zoals wordt getoond in de beeldspraak van de draak die een derde van de hemelse heerscharen met zich meesleurt.

Elk koninkrijk en elke regering van de aarde heeft ongetwijfeld een geestelijke “vorst” of overheerser onder Satans heerschappij. Wij zijn van het gezag van de duisternis gered. Maar Satan zelf heeft zich nooit tot slechts één land beperkt. Zijn speciale terrein schijnt het rechtsgebied van de lucht te zijn. Hij is oppermachtig over allen, omdat hij de allereerste was die zich verzette tegen de regering van God. Hij bood onze Heer niet de koninkrijken van Tyrus en Babylon aan als beloning voor aanbidding, maar alle koninkrijken der aarde, want ze waren hem overgegeven.

term voor is, en als we Hebreeuws spreken, we altijd naar het zondoffer moeten verwijzen als “zonde”. Evenmin kunnen we onszelf ervan overtuigen dat dit louter toevallig is, een merkwaardige samenloop, zonder rede of betekenis. Integendeel, het wijst naar het pad van de waarheid. Laten we er eens zorgvuldig over nadenken wat het offeren van een offer precies inhoudt. Is er enig aspect waarmee het ook deelneemt aan de aard van een zonde, een falen, een doelmissen?

Sinds de zondvloed is het voor de mensheid noodzakelijk geworden om dieren te slachten om zich te voeden. Een enkele keer is het juist één of ander ongelukkig dier te doden om het uit z'n ellende te verlossen. Maar wat zouden we denken van een boer die opzettelijk een jonge stier zou kiezen, een perfect exemplaar van zijn soort, en het voor geen ander doel zou doden dan om het te verbranden? Hij zou een dwaas genoemd worden, of erger, een misdadiger. Het was verkeerd de stier het leven te benemen. Hij verdiende het niet te sterven en zijn dood diende nergens toe. Zo'n daad zou zeker een fout, een zonde zijn. Toch was dit nu precies wat het offer voor zonde was, los gezien van de sacrale associaties. Verwonderen we ons er dan over dat het een zonde wordt genoemd door God Zelf?

Laat ons de werkelijke aard van het zondoffer overwegen, geheel los van die religieuze vooroordelen (die in de Schriften geen plaats hebben) die onze gedachten belemmeren en ons verstand gevangen houden. De jager die onbeheerst doodt, met geen ander motief dan de lust tot doden, verliest terecht de achting van zijn medemensen. Sommigen zullen het als sport rechtvaardigen, maar wie zou het offer van een jonge stier in dat licht willen beschouwen? Zouden het vlees en de huid nodig zijn of gebruikt worden voor het ondersteunen van menselijk leven, dan zou het door de vingers gezien kunnen worden. Maar nee. De enige reden voor zijn dood is dat zijn eigenaar verkeerd heeft gehandeld!

Kan het doden van een gezond, onschuldig en nuttig dier op enigerlei wijze als juist worden beschouwd? Vereffent het de zonde waarvoor het wordt geofferd? Verlicht het het verlies van degene die onder de zonde lijdt? Vanuit menselijk standpunt, afgezien van de verheldering verschaft door de goddelijke openbaring, was het een enorme vergissing.

Het Oud-Testamentische ‘verzoening bewerken’, een schuilplaats maken voor de zonde, was mogelijk door middel van een zonde [zondoffer].

De ene fout ingaand tegen de Goddelijke voorschriften werd tijdelijk tegemoetgekomen en bedekt door een andere, welke in overeenstemming met Zijn ritueel was. Verklaart dit niet tevens het feit dat de stier niet op het altaar werd verbrand, op de heilige binnenplaats, maar op een afstand ver van de goddelijke woonplaats, buiten het kamp? Omdat het een “zonde” was, werd hij ver van de heilige woonplaats van God gebracht en met vuur verbrand.

Op gelijke wijze genas Eliza de wateren van Jericho. Zo dicht bij de Dode Zee zouden we veronderstellen dat het water alkalisch en daarmee ongeschikt voor gebruik was. Wat was de remedie? Eliza wierp zout in het water. Dit had het nog slechter moeten maken, maar door de goddelijke chemie maakte het juist het water schoon. Gods wegen zijn anders dan die der mensen. Wij zouden geen zout ter reiniging van zulk water aanbevelen tenzij de Goddelijke Scheikundige dat voorschrijft. Evenzo zouden we niemand aanraden te zondigen, om een vorige zonde te bedekken. Slechts Gods wil en wijsheid kunnen zonde door zonde corrigeren.

Het kruis van Christus is de toetssteen van de waarheid. Als we ondervinden dat het ons geloof bevestigt, behoeven we niet te vrezen dat het onjuist zou zijn. Maar als het dat niet doet, mogen wij wel degelijk onze theologie met wantrouwen en achterdocht bezien.

We willen nu de grote crisis in de loopbaan van Christus beschouwen, geheel los van alles behalve Zijn handelen met betrekking tot God. De houding en daden van de mensen, en Satans vervolging, reserveren we voor een andere keer.

Het is op het eerste gezicht duidelijk dat het laatste deel van de bediening van onze Heer verzwaard werd door Zijn aanstaande lijdenstijd, wat zelfs een botsing tussen Hem en één van Zijn discipelen veroorzaakte. Maar pas als we Gethsémane bereiken wordt de sluier weggetrokken en krijgen we iets te zien van de afschuwelijkheid van het kruis zoals het Zijn gemeenschap met God aantastte. Tot dusver was de wil van Christus in volkomen overeenstemming met die van Zijn Vader geweest. Welliswaar deed Hij niet Zijn eigen wil, maar Hij stemde met vreugde en met Zijn gehele hart met de goddelijke wil in. Maar nu smeekt Hij dat de beker voorbij zou mogen gaan. Zijn wil kwam totaal niet overeen met de wil van God. Maar de wil is niet doorslaggevend. Het hart kan diepere en krachtiger motieven

Satan de enige geest was die tot de hof toegang had. Bovendien was het door Ezechiël genoemde schepsel volmaakt op dat tijdstip, want het kan nauwelijks tot de vroegere heerlijkheid van de koning van Tyrus gerekend worden om in die situatie de rol van de slang, de tegenstander van God, te spelen. Dit zou dan zijn “val” na de grote catastrofe van Genesis 1:2 geplaatst hebben, wat zo wordt ons (ook) verteld, daar juist een *gevolg* van is.

De vorst van Tyrus wordt uitdrukkelijk als een man, een menselijk wezen, beschreven: (Ez. 28:2,9). De koning van Tyrus was onder het volk goed bekend en zijn vernietiging was een zaak van algemene verbazing. Hoe kan dit op Satan betrekking hebben? Degenen die de ruïnes van Tyrus gezien hebben, en enig idee hebben van zijn toenmalige heerlijkheid, zullen in deze verzen niets vinden wat te wonderlijk is om werkelijkheid te zijn. Er is niet de minste aanwijzing dat het iemand anders dan de heerser van Tyrus betreft. Indien het betrekking heeft op de *geestelijke* koning overeenkomend met de “vorst van Perzië”, de “vorst van Griekenland” of Michaël, “de vorst van Israël” (Dan 10:20,21), dan is het zeer onwaarschijnlijk dat Satan een klein koninkrijkje als Tyrus zou worden toegewezen, of, welk ander koninkrijk dan ook, want hij claimt alle koninkrijken als zijnde van hem. Waarom zouden we hem zo’n ondergeschikte plaats geven, alleen maar om een bijbelgedeelte te verkrijgen om te bewijzen dat hij eens volmaakt was?

Bovendien, het is altijd goed om na te gaan wat er met “volmaakt” wordt bedoeld in de Schriften. In de Authorised Version worden drie Griekse en zes Hebreeuwse woorden met “volmaakt” weergegeven. Het is de vraag of het *ooit* zondeloosheid aanduidt. Een andere betekenis zou voor deze discussie van weinig waarde zijn. Het woord dat in Ez.28:15 staat, is *thmim*, letterlijk “zonder gebrek”.⁵ Het wordt het meest voor offerdieren gebruikt, die “zonder gebrek” moesten zijn. Noach was “volmaakt” (Gen 6:9) in zijn generatie. Dit betekende zeker niet, dat hij zondeloos was. David zei: “Ik was oprecht (volmaakt) voor Hem!” (Ps. 18:23). Zou dit dan betekend hebben, dat David het lot van al de afstammelingen van Adam

⁵De Engelse Authorized Version geeft dit Hebreeuwse woord weer met: without blemish, complete, full, perfect, sincerely, sincerity, sound, without spot, undefiled, upright, uprightly, whole.

veel dwazer voor degenen die door Gods Geest verlicht zijn, een zelfde gang van zaken te gebruiken in verband met de oorsprong van zonde en kwaad. Het probleem verandert niet hoeveel “vallen” we ook uitvinden, waarvoor de Schrift ons geen machtiging geeft.

Er is nog een ander punt wat we moeten aanhalen als we helder over deze zaken willen zijn. Niet alleen lezen wij niets van een “val” vóór Adam, wij lezen *nooit van de “val” ván Adam*. Laat niemand mijn bedoeling verkeerd begrijpen. Dat Adam zondigde, overtrad, krenkte en een sterfelijk wezen werd, met een veelheid van gevolgen is maar al te waar. Maar God heeft het nooit gepast gevonden dat feit met de term “val” aan te duiden. Normaal gesproken zouden we het gebruik van zo’n gemakkelijke term door de vingers kunnen zien, maar het is een middel geworden om duistere en onschriftuurlijke gedachten over te brengen. Probeer eens om de feiten en gevolgen van Adams “val” op Satan over te brengen en het zal spoedig duidelijk worden dat het slechts een camouflage is om onwetendheid te verbergen. Een terugkeer naar Schriftuurlijke taal zal licht brengen.

Het werkelijke nut van de term “val” ligt in de onbewezen veronderstelling dat zonde altijd van buitenaf is gekomen, zoals in Adams geval, tot een schepsel dat oorspronkelijk zondeloos was. Dit zou zichzelf tegenspreken wanneer het tot zijn logische eindconclusie wordt doorgetrokken. Hoeveel schepselen in die ketting een zgn. “val” meemaakten en de last van zonde aan anderen doorgaven, maakt geen enkel verschil.

Eén moet de eerste geweest zijn. En zo worden wij tenslotte tot de afschuwelijke conclusie gedwongen, dat God de allereerste keer de “rol van de slang” gespeeld moet hebben! Zou dit ons niet moeten waarschuwen om in zee te gaan met deze onschriftuurlijke en onredelijke filosofie?

Indien Satan “viel”, waar is dan het bewijs? Het woord “val” wordt niet gebruikt. Het hopeloze gebrek aan enig bewijs is alles wat bewezen wordt door de verwijzing naar passages welke niemand die nuchter is voor dit doel gebruikt zou hebben.

De favoriete passage om de oorspronkelijke volmaaktheid en de latere “val” van Satan te bewijzen, vindt men in Ez. 28. De “koning van Tyrus”, zo zegt men dan, is een andere naam voor de duivel. Zijn aanwezigheid in Eden is waarschijnlijk het enige wat in die richting wijst. Maar dit bevestigt nog niet dat de slang de koning van Tyrus is. Ons wordt nergens verteld dat

leveren. Daarom voegt Hij toe, “Niet Mijn wil, maar de Uwe, geschiedde!” (Lukas 22:42).

We behoeven niet eens te vragen of Hij het recht had om de beker te weigeren die God aan Zijn lippen had gezet. God Zelf had de hemel geopend en getuigd dat Hij behagen schiep in Zijn geliefde Zoon. Christus had een ieder uitgedaagd om Hem van zonde schuldig te bevinden en niemand durfde het zelfs maar te proberen. Pilatus trok zijn handen van Zijn zaak af. Hemel en aarde en zelfs de demonen betuigden zijn rechtvaardigheid. Er waren geen gebreken in Hem. Was het dan rechtvaardig, dat Hij zo zwaar moest lijden dat alleen het vooruitzicht al maakte dat er bloeddruuppels uit Zijn gemarteld voorhoofd vielen?

We zijn nu niet bezig met de lichamelijke pijn en de schande door mensen toegebracht. Hoe onverdiend dat was zullen we nog zien. Mensen zijn onwetend, zoals Hij zelf verklaarde toen Hij bad, “Vader, vergeef hen, want ze beseffen niet wat ze doen”. (Lucas 23:34). Mensen zijn onrechtvaardig en haatdragend, dus hebben we geen moeite hun houding ten opzichte van de Heilige van God te begrijpen.

We zijn nu uitsluitend bezig met dat meest mysterieuze en verschrikkelijkste van al Zijn lijden, het verlies van de gemeenschap, het afgewende gezicht, de actieve vijandschap van God Zelf, dat uit Hem de verweesde uitroep wrong, “Mijn God, Mijn God, waarom hebt *Gij* Mij verlaten?” De verschrikking van die drie donkere uren, toen de Zon van Zijn leven voor Zijn ziel verborgen was, laat zich niet met een pen beschrijven, maar de psalmist vergelijkt het met de kracht van vuur en water en het zwaard (Ps. 22:1,21; 69:1,21).

Dit was Gods handelen met Zijn Zoon. De vraag die nu voor ons ligt is: Was het rechtvaardig? Had Christus zulk lijden verdiend? Was er enige grond, in Zijn verhouding tot God, voor de verlatenheid en wanhoop die Hij verdroeg? Allen zullen toegeven, zelfs een ongelovige zal bekennen dat, indien iemand het tegendeel verdiende, het wel die zachtmoedige en ootmoedige Mens was.

Wij staan dus oog in oog met de grote waarheid, dat God het Hem liefste Wezen van het ganse heelal met gruwelijk kwaad bezocht. God beschikt kwaad, ook daar waar geen directe schuld bestaat.

Het feit dat zonde het heelal was binnengekomen, is op zichzelf geen

reden waarom Christus moest lijden. De straf der zonde komt de zondaar toe, niet de Enige, die nooit door aanraking ermee bedorven werd. (Wij beperken ons nu slechts tot een overweging van de rechtvaardigheid van Zijn zaak en sluiten alle hogere overwegingen even uit.)

Het doet deze waarheid niet te niet als wij zeggen, dat Zijn zaak uitzonderlijk was en dat het duidelijke onrecht (ervan) werd gerechtvaardigd door de gevolgen voor de mensheid en de gehele schepping. Dit is zonder meer waar. En het is juist *die* waarheid waarvoor wij ons inzetten. God gebruikt het kwaad, om een hoger goed te bereiken. Het is het middel, dat Hij gebruikt om Zijn schepping uit de neutrale onverschilligheid tot een actieve en innige beantwoording van Zijn liefde te brengen.

De houding van God ten opzichte van Christus aan het kruis is in werkelijkheid een veel dieper “probleem” dan de intrede van kwaad en zonde in de wereld. Toen het kwaad in de schepping verscheen was de schepping neutraal: goed noch slecht. Zoals het niet iets kwaads verdiend had, zo had het evenmin iets goeds verdiend. Maar zo is het niet met onze Heer. De heerlijkheid, die de Zijne was vóór Hij Zich ontledigde om mens te worden, gaf Hem recht op eer en hoogachting. Het leven dat Hij leefde, het dienstbetoon dat Hij in Zijn vernedering vervulde, verdiende lof en een passende beloning. Er was niet de minste aanleiding voor goddelijke veroordeling.

Indien wij schromen toe te geven, dat het kwaad naar het plan en ter vervulling van Gods doel in de wereld kwam, wat zullen wij er dan van denken hoe Hij Christus behandelde? Christus Zelf wilde de Hem voorgehouden beker niet drinken, toch was dit Gods wil. De smaad en schande, die op Hem gelegd werden tijdens Zijn bediening waren onverdiend. Wij geven toe, dat de mensen Hem gruwelijk onrechtvaardig behandelden. Maar wat moeten wij van God zeggen, die Hem in Zijn diepste nood in de steek liet en vuur van boven in Zijn gebeente zond, ja, sterker nog, *het behaagde Hem Hem te verbrijzelen* (Jes. 53:10). Er was slechts één groter onrecht dan dat Hij een Man van smarten en vertrouwd met leed zou zijn, en dat was, dat Zijn pijnlijkste kwelling Hem vanuit het hart van Zijn God en Vader overkwam!

Laat een ieder, die beweert dat God geen verbinding met het kwaad zou hebben, luisteren naar die vertwijfelde schreeuw van de verlaten en vereenzaamde Zoon: “Mijn God, Mijn God, Waarom hebt *Gij* Mij verlaten?” Ter

niet verantwoordelijk voor zijn latere falen is.

De verschillende pogingen om de intrede der zonde in het heelal te verklaren zijn in essentie allen hetzelfde. De moderne systemen, hoewel verantwoordigd elke relatie met het gnosticisme verwerpend omdat dit in de Schrift wordt veroordeeld, zijn er in werkelijkheid toch slechts een fragment van. De gnostici introduceerden het kwaad gradueel. Ze vonden hiervoor een hiërarchie van engelen uit, waarvan de hoogste bijna volmaakt geschapen waren en elke lagere trap iets minder, tot de zonde de mens bereikte. Op deze wijze probeerden zij God te ontlasten van de aanklacht een grote zonde te hebben begaan, maar aldus schreven zij toch een kleine oorspronkelijke zonde aan Hem toe. Natuurlijk bedoelden *zij* dit niet zo. *Zij* meenden Hem van alle betrokkenheid bij zonde te bevrijden.

Moderne systemen zijn niet zo doorwrocht. Wijzend op Genesis 1:2 verzekeren ze ons dat Adams val niet de eerste was. Als wij over Adam heen terugkijken vinden wij een andere “val”. Daar de tegenwoordige breinen gemakkelijker in de war te brengen zijn dan die van de scherpzinnige denkers van de oudheid, schijnt het niet noodzakelijk een nog eerdere “val” uit te vinden enzovoort, enzovoort, tot in het oneindige.

Het herinnert me aan het etiket, dat mijn jeugdige, nieuwsgierige, maar eigenzinnige verstand prikkelde. Op het etiket stond een zelfde fles met etiket afgebeeld, dus moest daarop weer zo’n fles met etiket te zien zijn, enz. Dus haalde ik een loep en ontdekte dat de tekenaar zich er gemakkelijk van af had gemaakt. In plaats van een afbeelding van de afbeelding, had hij slechts een klein vlekje gemaakt. Dat is de manier waarop de theologie probeert de oorsprong van de zonde af te doen. Eerst wordt de zaak zodanig verkleind dat ons waarnemingsvermogen het niet meer kan volgen, en als iemand er beslist op staat een loep te gebruiken, dan ontdekt hij daarin ... een vlek op Gods Wezen!

Het principe is precies hetzelfde als de “wetenschappelijke” filosofie van de evolutie. Eerst verkleint men alles tot een piepklein puntje protoplasma, en dan ... niets! Mannen Gods beweren met recht, dat het dwaasheid is alles op één vorm terug te brengen waarvoor reden noch bewijs bestaat, louter om ons verstand zodanig met geweld te dwingen een theorie aan te nemen, die het zou verwerpen wanneer de zaken binnen de grenzen van het menselijke waarnemingsvermogen worden gehouden. Het is nog

demonen gebruikte. *Diabolos* betekent *tegenstander* of *lasteraar*. Het is een gewoon zelfstandig-naamwoord, en het wordt dan ook gebruikt voor anderen dan degene die het als titel heeft. Het heeft een goeddomlijnde en leerrijke betekenis, maar “duivel” heeft een heel andere, doch onbepaalde betekenis verkregen.

“De oude slang, welke is de duivel en de satan” (Opb 20:2) is niet bij name bekend, maar door meerdere beschrijvende termen en titels. Hij is niet de enige tegenstander, noch de enige lasteraar, maar is de voornaamste tegenstander van God en Christus, en de opperste lasteraar van God en mensen. Hij is de leider van de oppositie in de goddelijke regering. Het is zijn functie om iedere stap die God zet in Zijn bestuur van het universum te testen, te betwijfelen, te dwarsbomen en te vernietigen.

Laten we eens aannemen dat Adam “Zondaar” genoemd zou zijn. Hoe zou dan deze naam bij hem hebben gepast in de toestand vóór hij zondigde? Als er bovendien geen mededeling van zijn overtreding bij de boom der kennis van goed en kwaad overgeleverd zou zijn, zouden wij dan niet gewoon aannemen dat deze naam al een heenwijzing was naar zijn ware karakter? Adam kreeg recht op de naam zondaar vanaf het moment dat hij werd wat de naam beschrijft.

Evenzo met Satan, de Tegenstander, de oude slang, en de draak van de eindtijd. Hij heeft vele benamingen, maar waar is die welke zijn karakter goedmaakt? Bestaat er één die een aanwijzing geeft dat hij ooit iets anders was dan een tegenstander en een lasteraar? De verklaring dat de Tegenstander zondigt van de beginne, spreekt voor zich, want hij zou geen tegenstander zijn als hij geen zondaar was. Hij moet een andere aanspreektitel hebben gehad als hij eens rechtvaardig was. Dit wordt ons nergens onthuld.

Er bestaat een sterke neiging om de duidelijke onthullingen betreffende Satan te negeren, en een verduisterd, samengesteld beeld van hem te vormen, door hem met elke andere boze geest te verwarren, zoals onze (Engelse) bijbelvertalers dat doen met betrekking tot de demonen. Het motief daarvoor is blijkbaar de wens om te bewijzen dat hij een uitwas aan Gods schepping is, tegen Gods opzet en bedoeling, en ondanks alle voorzorgsmaatregelen binnengedrongen. De eerste stap bij dit propageren is te bewijzen, dat Satan oorspronkelijk volmaakt was, zodat God in het geheel

rechtvaardiging wijzen wij op de oneindige zegeningen, die daaruit voortvloeiden. Wij kunnen zelfs vinden dat de Lijdende Zelf van de arbeid van Zijn ziel zal zien en verzadigd worden.⁴ En dit is het antwoord dat voor de eerste binnenkomst van kwaad als wel voor het voornaamste voorbeeld ervan volstaat.

Moord is een kwaad van de eerste orde. Op het om het leven brengen van een vijand staat normaal gesproken de doodstraf. Een vriend van het leven te benemen is veel erger, en iemand die zijn eigen geliefden doodt wordt gewoonlijk voor krankzinnig uitgemaakt, want het is een misdaad die te verschrikkelijk is om door een redelijk wezen te worden begaan. Het is deze gedachte die zich aan ons opdringt als wij over Abrahams geloof lezen, toen hij zijn zoon Izaäk offerde. Hij dacht er toen zonder twijfel net zo over als wij, want hij troostte zich met de gedachte dat God, Die in werkelijkheid voor deze duidelijke misdaad verantwoordelijk was, zich over de gevolgen ervan zou bekommeren, want Hij zou Izaäk uit de doden kunnen opwekken. (Gen. 22:16, Rom. 4, Hebr. 11).

Het grootste belang voor ons ligt niet in Abrahams daad, want hij doodde zijn zoon niet echt, maar in het grote tegenbeeld, toen God met Zijn Zoon naar Golgotha kwam. Toen was er geen vervanger, maar het mes van de Vader trof de Zoon Die Hij liefhad, en in Wie al Zijn verwachtingen geconcentreerd waren. Onze opzet in de verwijzing hiernaar is om duidelijk te maken, dat naar iedere menselijke maatstaf, Abrahams voorgenomen daad waanzinnig crimineel was. Het was volkomen zonder rechtvaardiging afgezien van de onthulde wil van God. Wat had Izaäk gedaan om de dood te verdienen? En dat gold nog in sterkere mate voor de Zoon die hij representerde, waarom zou Hij geslacht moeten worden? Als wij ons onderzoek beperken tot Christus en God in hun vroegere relatie, en zowel de zonde van de mens als die van de schepping, als ook de zegen die tot allen zullen komen door Zijn offer, uitsluiten, moeten we bekennen dat het een tijdelijk onrecht aan het Slachtoffer was. Is niet dit de gedachte die ten grondslag ligt aan het feit dat Hij tot zondoffer [zonde] werd gemaakt voor ons, opdat wij zouden worden Gods gerechtigheid in Hem? (2 Cor. 5:21). Geen mens maakte Hem (tot) zonde, en zeker had Satan niet zo'n loffelijk doel

⁴Jes. 53:11 s.v.

voor ogen. Het was *God* Die het deed, en op zo'n wijze dat het alle andere zonden recht zette en rechtvaardigde.

De gangbare voorstelling van het vervolmaakte universum is er één die nog de littekens en ontsieringen van zonde zal dragen. Maar Gods gedachte is oneindig hoger. Het kruis van Christus heeft alle zonde in rechtvaardigheid, overtreding in gehoorzaamheid, krenking in verzoening, en haat in liefde omgezet.

Tijdelijk, gedurende het aardse koninkrijk, wordt zonde en overtredingen vergeven. Maar uiteindelijk wordt zonde gerechtvaardigd, of gezuiverd. In zichzelf is het misdadig; in combinatie met de misdaad van het kruis, is het een essentiële factor in de onthulling van Gods hart.

Om het nog eens kort samen te vatten: God vereffent zonde met zonde. Elke zonde wordt door de zonde der zonden omgevormd in een daad die essentieel is voor Gods hoogste heerlijkheid en het hoogste goed voor de schepselen. Al de rechtvaardigheid, heerlijkheid en eer die van Christus is, hetzij voor Zijn vleeswording of na Zijn verheerlijking, vormt geen tegenwicht voor zonde. Zijn onverdiende vernedering, pijn, schande en dood zijn voldoende om alle zonde in rechtvaardigheid, heiligheid en zaligheid om te zetten.

4

DE VAL VAN SATAN

De val van Satan is een fundamentele factor in menselijke en satanische theologie. Evenals menige andere onjuiste voorstelling, zoals de natuurlijke onsterfelijkheid van de mens, is het van zo'n vitaal belang voor de geest der dwaling die de gehele theologie doordrenkt, dat niemand het ontbreken ervan in de Heilige Schrift lijkt op te merken. Het ontkennen ervan geldt als godslastering, hoewel God niet heeft gesproken. Als wij eenmaal onze ogen geopend hebben om Gods openbaring op dit punt te onderzoeken, zien we dat dit slechts één van die onjuiste tradities is die aan het Woord van God zijn opgedrongen om de waarheid te verduisteren en te verbergen. Satans "val" is in de Schriften onbekend.

De val van Satan is slechts een andere en ruwe vorm van Gnosticisme, de "kennis, ten onrechte zo genoemd" (1 Tim 6:20), waartegen de geest van God de gelovigen heeft gewaarschuwd. Het is de oeroude poging de verantwoordelijkheid van de toestand van de schepping, zoals wij die kennen, van God af te wentelen en op de schouders van Zijn schepselen te schuiven. De gnostici verdeelden deze verantwoordelijkheid over vele wezens en spreidden zo de schuld. Tegenwoordig is alles geconcentreerd op Satan, de Tegenstander, die onze voorouders in Eden misleidde. Het is bij de gnostici blijkbaar nooit opgekomen, dat deze methode niet alleen onschriftuurlijk, maar ook onwetenschappelijk was; dat wil zeggen, het gaat zowel tegen gezond verstand als tegen de openbaring in. Het probleem werd terzijde geschoven, in plaats van opgelost. Het komt bij de vertegenwoordigers van deze satanische onwaarheid niet op, dat het niet alleen in Gods Woord onvindbaar is, maar evenmin echt bevredigend is in de beantwoording van het omvatte probleem. Als Satan gevallen is, moeten we zijn val kunnen verklaren. De daarvoor verantwoordelijke aanzet moet ofwel vanuit zijn innerlijk, ofwel van buiten gekomen zijn. Vanwaar kwam deze ?

Bij het spreken over Satan, of Tegenstander, zou er al veel gewonnen worden als we de populaire aanduiding "duivel" lieten vallen. Satan is het Hebreeuwse woord voor een *tegenstander* en het woord is als zodanig niet door misbruik bedorven. "Duivel" komt van het Griekse woord *diabolos*, maar het is in het gebruik onherstelbaar bedorven omdat men het ook voor